ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 285 (8192)
ДЕКАБРИИН 7
ПЯТНИЦА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Узбекскэ Советскэ Социалистическэ Республикые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ (1-дэхи нюур).

Румынска Арадай Республикын Правительственна делегаци Москваһаа мордобо (1-дэхи нюур).

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ (1-дэхи нюур).

Ц. Дамбиев. — Тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ хэрэг (1-дэхи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: **К. Балдаев.**— Худхуур хүтэлбэрилэгшэд, унаһан хүдэлмэрилэгшэд тухай (2-дохи нюур).

Ф. Царёв.— Москвагай оршондо туйлагдаһан агууехэ илалта (2-дохи нюур).

Е. Ринчинова.— Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (3-дахи нюур).

САТИРЫН БУЛАН: **Гунгаа Чимитов.**— «Туһалыт, зууража байнабди» (3-дахи нюур).

Б. Раднаев.— Сэлэнгэдэ бүгэдэниитын уялгата һуралсал яажа бэелүүлэгдэнэб (3-дахи нюур).

И. Миронов.— Нэгэ ушар (4-дэхи нюур).

Венгриин правительствын абаһан хэмжээн (4-дэхи нюур).

Суэц тухай асуудалаар Англи Франци хоёр мэхэ гаргахые оролдоно (4-дэхи нюур).

Соведүүдэй ажалые улам эдэбхитэй болгохо

Партиин XX съездын тогтоолнууд дотор табигдаһан агуу ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар, нэрэтэй түрэтэйгөөр шиидхэхын тула арадай ажахын ба культурын бүхы частогуудые, һалбаринуудые һайнаар хүтэлбэрилхэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие тон тодорхойгоор ябуулха хэрэгтэй бшуу. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай орон дотор энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Советскэ социалистическэ демократиие дам саашадаинь хүгжөөхэ, социалистическэ хуули ёһонуудые шангаар сахиха, гүрэнэй аппарадые сомордхон хүдэлжэруулха талаар бодото хэмжээнүүд абтанхай. Эдэ бүгэдые бэелүүлһэнэй ашаар ажахын ба культурна байгуулалтада мэдээжэ амжалтанууд туйлагдаа.

Соведүүдээр, тэдэнэй гүйсэдкомуудай таһагуудаар дамжуулагдан ажахын бүхы асуудалнуудай шиидхэгдэгыень бүхэндэ мэдээжэ. Тиимэһээ тэдэнэй һайн гү, али муугаар ажаллаһан, хүтэлбэрилһэн дээрэһээ ажал хүдэлмэриин амжалта дулдыдаха байна. Гэхэтэй хамта, өөһэдынгөө эмхидхэхы, ударидахы үүргые хангалтагүйгөөр дүүргэдэг Соведүүд ба тэдэнэй гүйсэдкомууд манайда үшөөл олон.

Хэнэйшье мэдэхээр, Соведүүдэй ажал-ябуулгын амжалтань тэдэнэй олониитын-эмхидхэлэй хүдэлмэриһөө горьһойгоор дулдыдадаг ха юм. Тиимэһээ Соведүүд болбол олониитэтэй холбоо барисаагаа үдэрһөө үдэртэ бэхижүүлжэ, ажал хүдэлмэридөө олониитэ эдэбхитэдые ходо хабаадуулжа, конституционно нормонуудые нарин нягтаар сахижа, сессинүүдые саг соонь үнгэргэжэ байха зэргэтэй.

Соведүүд ба тэдэнэй депутадууд арадай һунгамалнууд хадаа һунгагшадайнгаа үмэнэ саг сагтаа тоосожо байха уялгатай юм. Манай республикаһаа һунгагдаһан СССР-эй Верховно Соведэй олон депутадууд, РСФСР-эй Верховно Соведэй бүхы депутадууд, мүн БМАССР-эй Верховно Соведэй 101 депутадуудай 82-ынь, республикын нютагай Соведүүдэй 5665 депутадуудай 4289-ниинь һунгагшадайнгаа урда тоосоһон байна. Гэхэтэй хамта, энэ хэрэгтэ ехэ дутагдалнууд тохёолдоно. Дээрэ дурсагдаһан тоонууд дээрэһээ хаража үзэхэдэ, олохон депутадууд һунгагшадтаа тоосоогоо үгөөгүй байна. Энээнэй урда тээ хэгдэһэн тоосоонууд гол түлэб эмхитэйгээр үнгэрһэн болобошье, олон дутагдалнуудтай байгаа. Зарим газарнуудта тоосоото суглаанууд дээрэ хүн зон үсөөн суглардаг, протокол бэшэгдэдэггүй, президиум һунгагдадаггүй, тоосоо хэхэдээ дайдын хэрэгтэ хэрэггүй юумэ тухай хэлээд, гол асуудалнуудые алгасан гараха, һунгагшадай захяа дүүргэхэгүй гэхэ мэтын дутагдалнууд үзэгдэдэг байгаа.

Олон депутадууд элдэб эсын бүтэхэгүй шалтаг урдаа баряад, һунгагшадайнгаа урда хэдэн һара, жэлээр тоосодоггүй ябажа ябадаг байна. «Таанар хадаа депутадай хүндэтэ нэрые миин зүүжэ ябахын тула бэшэ, харин арад зоной аша туһада бодото хүдэлмэри хэхын тула һунгагдаһан байнат» гэжэ иимэ депутадуудта һануулха хэрэгтэй. Миин гоё нэрэ зүүгээд ябадаг, арад зондо тоосоогоо үгэлһөө хулжадаг —иимэ хүнэй депутат гэжэ нэрэтэй ябаһанай ямар аша туһа байнаб? «Депутат бүхэн өөрынгөө хүдэлмэри тухайда, мүн ажалшадай депутадуудай Соведэй хүдэлмэри тухайда һунгагшадайнгаа үмэнэ тоосоогоо үгэжэ байха уялгатай, тэрэшэлэн хууляар тогтоогдоһон гуримай ёһоор һунгагшадай олонхиин шиидхэбэреэр ямаршье сагта дуудагдан бусаагдажа болоно» гэһэн БМАССР-эй конституциин 110-дахи статьяе иимэ эдэбхигүй депутадуудта һануулха зэргэтэй.

Мүн зарим Соведүүд һунгагшадайнгаа урда тоосоогоо үгэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Улан-Удын горсовет табанжэлэй турша соо тоосоо хээгүй байһанаа мэнэ һаял хээ болоо. Һунгагшадай, олониитын хиналтаһаа, шүүмжэлэлһээ иигэжэ хулжаха гээшэ тон болошогүй ябадал гээшэ. Зорилго юуб гэбэл, Соведүүдэй ба депутадуудай тоосоо саг сагтань хэжэ байха, һунгагшадай захяа заабаринуудые дүүргэхэ бодото хэмжээнүүдые абажа байха шухала.

Соведүүдэй гүйсэдкомууд ганса өөһэдынгөө хүсөөр хамаг бүхы асуудалнуудые шиидхэжэ шадахагүй байна. Тиимын тула депутадуудтаа, саг үргэлжынгөө комиссинуудта түшэглэхэ уялгатай.

Манай республикын зарим аймгүйсэдкомуудай, сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, тэдэнэй түрүүлэгшэнэрэй талаһаа конституционно нормонуудта хамаагүйгөөр хандаха ябадал үзэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, Зэдын, Бичурын, Хэжэнгын, Сэлэнгын аймгүйсэдкомууд Соведүүдэй сессинүүдые саг сагтань үнгэргэдэггүй байна. Кабанскын, Заиграйн аймгүйсэдкомууд депутат бэшэ хүнүүдые Соведүүдэй хүтэлбэрилхы тушаалда томилхо һэдэлгэ гаргаһан байна. Мүн имагтал сесси дээрэ шиидхэгдэхэ асуудалнуудые гүйсэдком гү, али тэрэнэй түрүүлэгшэ өөрөө мэдээд шиидхэхэ, иигэжэ конституци (үндэһэн хуули) эбдэхэ ушарнууд хааяа гарадаг. Теэд иимэ болошогүй баримтануудые тэсэмээр бэшэ.

Соведүүдэй хүдэлмэридэ депутадуудые саг үргэлжэ хабаадуулхадаа, иимэ асуудалнуудые шухала анхаралдаа абаха хэрэгтэй. Депутадууд хадаа гансал тоосоо хэлгээр ажалаа хизаарлаха бэшэ, харин һунгагшадай оруулһан эрилтэнүүдые, шүүмжэлхы ажаглалтануудые эсэстэнь хүрэтэр бэелүүлхын хойноһоо өөһэдөө хамсыгаа шаман оролсохо уялгатай. Депутадууд хадаа улад зоитой уулзаха тусхай болзор сагтай, тусхай газартай байха ёһотой.

Соведүүд, тэрэнэй гүйсэдкомууд, таһагууд хадаа өөһэдынгөө ажалые эдэбхитэй болгохо-доо түбхын түрүүн депутадуудта, олониитэ зондо түшэглэхэ, улад зоной политическэ ба ажалай эдэбхиие бадаруулха уялгатай. Эгээл энэнь партиин XX съездын табиһан агууехэ зорилгонуудые Соведүүдэй амжалтатайгаар шиидхэхэ эшэ үндэһэн, арга нүхэсэл болохо байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Узбекскэ Советскэ Социалистическэ Республикые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Советскэ орондо хлопок тарилгые хүгжөөхэ, хлопчатнигай үндэр ургаатай ба шанар һайнтай сортые бии болгохо талаар колхозникуудайнь, МТС-үүдэй, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй болон эрдэмтэдэй, партийна, советскэ, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэйнь үрэ ехэтэй хүдэлмэри хэһэнэй, мүн уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые барихын тулада тэдэнэй ехэ оролдолго гаргажа, наукын туйлалтануудые болон түрүү дүй дүршэлые колхозууд болон совхозуудта хэрэглэжэ хлопогой һайн ба тогтууритай ургаса абаха эрхэ байдал бии болгоһоной түлөө, тэрэшэлэн гүрэндэ хлопок тушааха түсэбөө 1956 ондо амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө **Узбекскэ Советскэ Социалистическэ Республикые Ленинэй орденоор шагнаха.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1956 оной декабриин 5.

Румынска Арадай Республикын Правительственна делегаци Москваһаа мордобо

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Киву Стойка түрүүтэй Румынска Арадай Республикын Правительственна делегациин СССР-эй Правительственна делегацитай хэлсээ хэжэ дүүргэһэнэй һүүлээр, декабриин 4-дэ советскэ столицаһаа мордоходонь москвагайхид хани халуунаар үдэшөө.

Внуковска аэродром тээшэ шэглэһэн городой үйлсэнүүд Румынска Арадай Республикын болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон байгаа. Аэропортын байшан һайндэрэйхеэр харагдана. Тэрэнэй хажууда Москвагай ажалшадай олон түлөөлэгшэд сугларанхай байба.

Нүхэд Н. А. Булганин, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, Д. Т. Шепилов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй министрнүүд ба центральна эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хэблэлэй түлөөлэгшэд Румыниин айлшадые үдэшөө.

Румынска Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посол Михай Даля, румынска посольствын хүдэлмэрилэгшэд, Москвада түлөөлэгдэһэн дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудай толгойлогшонор үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

Румынска Правительственна делегациие толгойлогшо нүхэр Киву Стойкада хүндэлэлэй харуулай начальник рапорт үгэбэ. Румынска Арадай Республикын болон Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүдэй аялга зэдэлнэ. РНР-эй Премьер-Министр Киву Стойка микрофоной үмэнэ үгэ хэлээ. Тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

Хүндэтэ нүхэр Булганин!

Хүндэтэ нүхэд!

Дипломатическа корпусай хүндэтэ гэшүүд!

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительственна делегацитай долоон хоногой турша соо амжалтатайгаар хэлсээ хэһэнэйнгээ һүүлээр бидэнэр агууехэ Советскэ Союзай столица— Москва городһоо мүнөөдэр бусахамнай.

Ахадүү ёһоор угтаһанайнь түлөө, манай делегацинуудай хоорондо зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула эсэшэ сусашагүй ажаллаһанайнь түлөө нүхэр Булганин түрүүтэй СССР-эй правительственна делегацида, нүхэд Микоянда, Сабуровта, мүн нүхэд министрнүүд болон тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэдтэ баясхалан хүргэнэб.

Румын арадта хани ёһоор, талархалтайгаар хандадаг Москвагай хүн зондо халуун амаршалга хүргэнэбди.

Румынска арадай үмэнэһөө Советскэ Союзай ахадүү арадта атууехэ шэнэ амжалтануудые хүсэнэбди.

Румын-советскэ хани барисаан хэтэ мүнхэдөө мандаха болтогой!

Румыниин правительствые толгойлогшын хэлэһэн үгые сутларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Тиигээд нүхэд Н. А. Булганин, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, Д. Т. Шепилов РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Киву Стойкые болон Румыниин Правительственна делегациин бусад гэшүүдые самолёдтонь үдэшэжэ ошоод, замдаа һайн ябахыень румынска нүхэдтэ хүсэбэ.

СССР-һээ РНР-тэ байдаг Посол А. А. Епишев РНР-эй Правительственна делегациин гэшүүдтэй хамта Бухарест ошохоёо мордолсоо.

(ТАСС).

21 мянган хүн колхоздо оробо

Курганска областиин шэнэ газар элдүүрилэн ашагладаг Усть-Уйска райондо мянга табан зуугаад хүн колхоздо ороо. Тэдэнэй нилээд олониинь анханда энэ нютагай аад, город болон хүдэлмэришэнэй поселогуудта ажаллахаяа ябашаһан хүнүүд юм.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска пленумһээ хойшо, гурбан жэлэй туршада тус областиин 21.600 хүн нютагаа бусажа колхоздо ороо. Шадринска районой хүдөө ажахын артельнүүдтэ олон хүн ерэжэ ороо. Городһоо ерэһэн мянган хүн, мүн анхандаа колхозник байһан мянган хүн дурсагдаһан колхозуудта абтаа. Долматовско районой хүдөө ажахын артельнүүдтэ хоёр мянган хүн шэнээр ороо. Колхозууд тэдээндэ гэрнүүдые барина, зээлээр мал, буусын газар үгэнэ. (ТАСС)

Түрэл орон доторнай

Рязанска счетно-аналитическэ машинануудай завод гидравлическа интеграторнуудые бүтээдэг болоо. Энэ прибор хэрэглэн элдэб орёо бодолгонуудые түргэнөөр бодожо болохо байна.

Хоёр секцитэй нэгэ иимэ прибор СССР-эй Наукануудай академиин хоёрдохи Антарктическа экспедициин захилаар һаяхан Калининград эльгээгдээ. Тэрэниие хэрэглэн экспедициин составта ородог эрдэмтэд-теплофизигүүд шухала болохо тооололгонуудые хэжэ шадаха байна.

Заводой туршалгын цехтэ арбан секцитэй гидровлическа интегратор хабсаргагдажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой эрхим слесарьнууд А. М. Смирнов (зүүн гарһаа), Ю. В. Куприянов арбан секцитэй интегратор хабсаржа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Пассажирска шэнэ вагонууд

Эдэ вагонуудые газаа талаһаань харахада, үргэлжэ металлаар хэгдэһэн юрын пассажирска вагонуудһаа ехэ илгаагүй юм. Теэд зосоонь орожо, нэгэ купе руунь шагаагаа һаа, тэрэ ондоогоор хэгдэһэн гэжэ гансата ойлгохоор. Купегэй нэгэ таладань — хоёр зөөлэн диван. Тэдэниие эрьюулжэрхихэдэ унтаха хэбтэри болодог. Купегэй нүгөө таладань — сонхын хажуудахи заахан столой саана зөөлэн креслэ бии юм. Толи гэрэлтэй заахан үүдэ нээхэдэ, зэргэлээ хоёр купедэ зорюулагдаһан, нюураа угааха газар байдаг. Эндэнь халууншье, хүйтэнье уһан бии. Мүн уян шлангаар уһа сасуулхада болохо.

Вагон хоёр хоёр һууритай найман купетэй. Коридорой үргэн сонхонуудай хоорондо гэрэл, часы, барометр һуулгагданхай.

Мүн миин вагондо орходоо энэ вагондо сэбэр агаар оруулдаг түхеэрэлгэнь һайн.

Иимэ вагонуудые Ленинградтахи Егоровой нэрэмжэтэ вагон бүтээдэг завод бүтээдэг болоо. Иимээр хэгдэһэн вагонууд мүнөө Москва асарагдаа. Москва — Тбилиси гэһэн 13—14 номерой түргэн поезддо эдэ вагонууд декабрьһаа эхилэн хэрэглэгдэхэ юм. (ТАСС).

СССР-эй Наукануудай академиин горно хэрэгэй Институдай хэдэн хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент И. Н. Плаксинай хүтэлбэрээр нүүрһэ шанаржуулха шэнэ арга зохёожо байнхай. Днепродзержинскэ коксохимическэ заводой шанаржуулгын фабрикада нүүрһэ шанаржуулдаг түрүүшын түхеэрэлгэ туршалгада орожо байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ИГД-80» гэжэ лабораторна түхеэрэлгын хүдэлмэриин хойноһоо СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент И. Н. Плаксин, техническэ наукануудай доктор В. И. Классен гэгшэд ажаглан хаража байна. ТАСС-эй фотохронико.

Тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ хэрэг

Яруунын аймагай зарим колхозууд үбэлэй һарануудта һү һаалгые доошолуулжа байна

Яруунын колхозууд энэ жэлдэ бүдүүн, концентрированнэ, шэмэтэ тэжээл урда жэлнүүдтэ оробол, һураггүй ехээр бэлдэһэн, мүн адууһа малдаа дулаан, һайн байрануудые нилээд олоор бариһан байха юм. Мүн малажал дээрэ баян дүй дүршэлтэй болоһон түрүү хүнүүд, мэргэжэлтэд олоор ажалладаг болоо. Эдэ бүгэдын ашаар ниитын малай тоо толгойе улам олошоруулха, тэрээнһээ ашаг шэмэ ехээр абадаг болохо али бүхы арга нүхэсэлнүүд аймагай колхозуудта бии гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй.

Зүгөөр эдэ арга боломжонууд ямараар хэрэглэгдэнэб, эндэхи колхозууд үбэлжэлгые хэрээр үнгэргэжэ байнаб гэжэ хаража үзэе. Аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэдэгэй ёһоор «эндэ эгээшье муу бэшэ», гэжэ түрүүшээр, һанажа боломоор. Теэд бодото байдалтайнь танилсахада үшөөл ехэхэн дутуу дунданууд бии гэжэ сэхэ хэлэмээр.

Аймагай арбан нэгэн колхозуудай табаниинь ажахын үнгэрһэн жэлдэ, мүн октябрь, ноябрь һарануудташье һү һаалгаяа доошолуулаа. Тэрэ тоодо Карл Марксын, Маленковой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд оролсоно. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбэлэй һарануудта һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ тушаа малшадай болон һаалишадай хүсэл эрмэлзэлгые хүсэдөөр элсүүлжэ шадаагүй. Эгээл иимэһээ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Оширов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Дамбиев) ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын һарануудта һү һаалгые ехээр доошолуулаа. Мүн Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдыпов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Будажабэ) иимэрхүү байдалтай. Эдэ колхозууд ажахын шэнэ жэлдэ һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ эгээл зохид эрхэ байдалтай байгаа бшуу. Жэшээнь, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ элбэг ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхээ. Гансахан хээрын ногоогоор 1116 тонно силос дарагдаһан байха юм. Мүн концентрированнэ тэжээлшье, зелёнко гэхэ мэтэ бусад тэжээлшье элбэг.

Иимэ таатай зохид эрхэ байдалтай байгаад Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд һү һаалгые юундэ доошолуулааб гэхэдэ, имагтал колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй энэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ доошолуулаа. Һая болотор үнеэд тусхай рационой ёһоор уяанда байлгагдажа эдеэлүүлэгдэдэггүй байгаа. Дулаан, ута намар болоо гэжэ шалтаад, үнеэдээ бэлшээридэ ябуулһаар байтарынь һү шэмээ татажа захалаа.

—Манай колхозой хүтэлбэрилэгшэд үбһэ, тэжээл гаргашалха тушаа һара бүриин түсэб гүүртэ бүхэндэ һая болотор эльгээгээгүй байгаа,— гэжэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад гомдоно.

Мүн Маленковой ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай зарим гүүртэнүүдтэ һаалиин үнеэд һая болотор тус тустаа нормогүйгөөр эдеэлүүлэгдэдэг байгаа, тэдээндэ силос болон бусад шэмэтэ тэжээлнүүд үшөө үгтөөдүй байһаар. Һүтэй үнеэдые илгажа, тусхай рационой ёһоор эдеэлүүлнэгүй, солоомо гэхэ мэтын бүдүүн тэжээлые амтаруулжа, хэршэжэ байгаад адууһа малдаа эдюулхын оронд миин лэ хаяжа үгөөд гэшхүүлнэ. Солоомо, силос хэршэдэг машинанууд, кормозапарнигууд зарим фермэ, гүүртэнүүдтэ тодхоогдоогүй байһаар.

Эдэ бүхы дутагдалнуудһаа боложо дээрэ дурсагдаһан колхозууд һү һаалгые үнгэрһэн ажахын жэлдэшье, мүн октябрь, ноябрь һарануудта доошолуулһан ба хэдэн мянган литр һү гүрэндөө дутуугаар үгэһэн байна. Иимэ байдалай үшөө нэгэ шалтагааниинь юуб гэхэдэ, партиин айком, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд һү һаалгые 2—2,5 дахин ехэ болгохо тушаа КПСС-эй обкомой III пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө шанга тэмсэл ябуулнагүй. Элиржэ гараһан дутагдалнуудтай эбсэшоод, энэ шухала хэрэгые эрид сэхээр, тодорхойгоор хүтэлбэрилжэ шадаагүй.

Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхын оронд миин лэ хооһон хөөрэлдөөн, хубхай саарһан дээрэ бэшэлгэн болоно. Шэнэ жэлдэ һаалишадай абаһан уялганууд саг соогоо шалгагданагүй, мүрысөөнэй дүн гаргагданагүй, миин лэ ёһын тэдыдэ «энэ фермэ тэрэ фермэтэй мүрысэнэ» гэжэ саарһан дээрэ бэшээтэй байдаг. Тэрээнэй дүүргэлтые шалтажа, мүрысөөнэй залиршагүй хүсые улам бадаруулхын тула партийна эхин организацинууд өөдтэй юумэ хэнэгүй. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ, абаһан уялгаяа дүүргэхэ гээшэ эгээл нэрэ хүндын хэрэг бэшэ аал! Тиимын тула партиин айком, тэрэнэй инструкторска группанууд социалистическэ мүрысөөе бодотоор хүтэлбэрилхэ арюун уялгатай байгаа.

Үнгэрһэн жэлдэ туйлаһан зарим тэды амжалтаараа дашуураад, Яруунын аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һү һаалгые эрид шууд ехэдхэхэ асуудалые тооногүй гэжэ дээрэ дурсагдаһан баримтанууд эли тоодоор гэршэлнэ.

Малай үбэлжэлгын тон харюусалгатай үеын эхилээд байхада Карл Марксын, Маленковой, Кировэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мүн тэндэхи партийна эхин организацинууд малшадай дунда политическэ болон ойлгууламжын хүдэлмэриие һулаар ябуулна. Холын фермэ, гүүртэнүүдэр лекци, хөөрэлдөөнүүд үсөөн үнгэргэгдэнэ, Карл Марксын, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинууд энэ талаар ехэхэн дутагдалнуудтай. Гүүртэ, фермэ бүхэндэ агитаторнууд томилогдоһон нэрэтэй болобошье, ажабайдалтай нягта барисаатай, олондо ойлгосотой удха түгэлдэр лекци, хөөрэлдөөнүүд үсөөн үнгэргэгдэнэ.

Үбэлэй һарануудта һү һаалгые 2—2,5 дахин дээшэлүүлжэ байһан түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хаа хаанагүй үргэнөөр нэбтэрүүлэн, барагдашагүй ехэ арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэн, Яруунын колхозууд һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ аргатай. Ажахын шэнэ жэлдэ амжалта туйлаһан түрүүшүүлшье, түрүү фермэ, колхозуудшье эндэ бии. Жэшээнь, дээрэ дурсагдаһан гээгдэнги колхозуудтай адли эрхэ байдалтай байһан «Путь социализма» колхоз һү һаалгые һараһаа һара бүри дээшэлүүлжэ байна. Аймагай түрүү һаалишад Ц. Балданова, Ц. Цыренова, Ф. Фомина болон бусад үбэлэйшье һарануудта һү һаалгые доошолуулнагүй. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Яруунын бүхы колхозууд өөһэдынгөө түрүүшүүлэй жэшээгээр үбэлэйшье хүйтэнэй үедэ үнеэн бүриһөө һү ехээр һаажа, сагаан эдеэгээ янгинама хүйтэн январьташье зунай һарада адляар билтаруулха аргатай байна ха юм.

Имагтал эмхидхэлэй хүдэлмэри, эрмэлзэлгэ, хүсэл зориг хэрэгтэй бшуу. Иимэ эрмэлзэлгэ яруунынхидта бии. Энээниие дэмжэхэ, бодотоор хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй.

Ц. Дамбиев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Худхуур хүтэлбэрилэгшэд, унаhан хүдэлмэрилэгшэд тухай

☆

„Правдын" Бурят-Монголой АССР-тэхи корреспондентhээ

☆ ☆

Үдын модо урадхуулгын конторын ажал хүдэлмэри удаан саг соо муу байhан юм. Олон участогуудынь урдаа табигдажа байhан зорилгонуудые дүүргэжэ шададаггүй байгаа. Эндэ хүтэлбэриинь заатагүй hайжаруулха шухала болоо гэжэ эли болоходонь, хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин дүршэлтэй коммунист Анатолий Балин гэгшые главна инженер болгон тиишэ эльгээхэ гэжэ Главвостсиблеспром (бусад областьнуудhаа гадна Бурят-Монголые хангалаг) шиидхэhэн байгаа. Балин урда тээнь Тайшетлес» трестые эрхилэгшын орлогшоор хүдэлмэрилжэ байгаа. Үнинэй ажаллажа байhан газарhаа ондоо тээшээ гаража ошохо дуратай бэшэ байгаашье hаа, аргань hалажа шаргань газардаhан байгаа. Ушарынь юуб гэхэдэ, финансова гурим Балинай бүдүүлигээр эбдэhэниинь элирүүлэгдэжэ, тэрээндэ партиин райком шанга зэмэ сониосхоhон байха юм.

Тиин главкын хүтэлбэрилэгшэд Балиниие Улан-Үдэ эльгээгээ hэн. Тиихэдээ, шэнэ тушаалда ороод Балин алдуу эндүүгээ заhажа, тэрээндэ үзүүлэгдэhэн найдабарие харюулха бээз гэжэ главкынхид hанаhан байгаа. Гэбэшье, энэ найдабаринь харюулагдаагүй байшоол даа. Балин шэнэ газарта ажаллахадаа өөрынгөөл hанаашаар аашалдаг байгаа. Удангүй конторын директор болоод, өөрыгөө тойруулан билдагуушалдаг хүнүүдые олоно табиhан байха юм. Хуули бусын ябадал гаргахадань ба гүрэниие мэхэлхэдэнь Балинда тэдэнь туhалдаг байгаа. Онохойско рейддэ Балинай табиhан Какаулин гэгшэ түрүүшын үдэрhөө эхилэн, үгы байhан модые тушаажа абаhан хэбэртэйгээр хуурмаг документ зохёожо, 10 мянган түхэриг эдиhэн байна. Худанай участогта Балинай «дэбжүүлэн» табиhан бусад хоёр хүн салин хүлhэнэй фондhоо 400 мянган түхэриг үлүү ехээр гаргашалаа, модо урадхуулха хүдэлмэри таhалдуулаа. Гансахан 1955 оной турша соо конторо 3 миллион түхэригэй гарзада ороо. Гол мүрэн соогуур, мүн тэдэнэй эрьеэр 40 мянга үлүүтэй кубометр модон ямаршье харуулгүйгөөр орхигдоhон байха юм. 1956 ондо эндэхи байдал ехээр хубилаагүй.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэ байhан Балинай горьтойхон алдуу дутуунууд партийна болон профсоюзна организацинуудай суглаанууд дээрэ нэгэтэ бэшэ хэлсэгдэдэг байгаа. Гэбэшье, тэрэ хадаа шүүмжэлэлые тэсэдэггүй, бүдүүлиг шэрүүн ааша гаргадаг байшоо. Конторын партийна эхин организациин секретаряар хүдэлмэрилжэ байха үедөө коммунист нүхэр Хандажапов Балинай алдуу заhаха тухай нэгэтэ бэшэ оролдоhон байха юм. Зүгөөр тэрэнэйнгээ түлөө нүхэр Хандажапов хашуулжа хүдэлмэриhөө гараха баатай болоhон юм. Кадрнуудай талаар директорые орлогшо байhан нүхэр Цыбиков болон бусад олон хүнүүд Балиниие шүүмжэлhэнэйнгээ түлөө мүн лэ хүдэлмэриhөө гаргагдаhан байна.

Балин заhархагүй хүн гэжэ элитээр мэдэхэдээ, энэ тулюур директорhээ коллективые сүлөөлхэ гуйлтатайгаар конторын партийна организаци «Забайкаллес» комбинадта хандаха зэргэтэй болоо hэн. Зүгөөр тэрэниие үмөөрдэг хүнүүд олдоо бэлэй. Жэшээлхэдэ, комбинадай начальник нүхэр Афанасенко модо урадхуулгын конторын главна инженерэй тушаалдашье hаань, Балиниие үлөөхэ гэжэ ехэ оролдолго гаргаhан байха. Имагтал партиин горкомой энэ хэрэгтэ хамааралсаhанай hүүлээр панхаруудтаhан хүтэлбэрилэгшэ хүдэлмэриhөө сүлөөлэгдэhэн байгаа. Гэхэ зуура, хоёр, гурбан hарын үшөө үнгэрөөгүй байхада Балин дахяад хүтэлбэрилхы тушаалда ороо. Гэбэл «Главвостсиблеспромой» аппарадта тэрэ хүдэлмэрилдэг болоhон байна.

Энэ хадаа кадрнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ главкын, тэрэнэй комбинадай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө хамаатүйгөөр хандадаг байhан нэгэхэн ушар бэшэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр унаhан хүдэлмэрилэгшэдые хүтэлбэрилхы тушаалда үлөөхын хойноhоо ехээр оролдодог юм.

Бурят-Монголой ой модоной промышленностиин предприятинуудаар олон жэлэй турша соо Цитрон гэдэг элдэб тушаалнуудые даажа ябадаг. Тэрэ модоной заводой директорээр, техснабай таhагай начальнигаар, хоёр леспромхоздо директорээршье хүдэлөөд үзөө. Иимэ тушаал даахын тулада тэрэ лесотехническэ дээдэ эрдэмтэй байха зэргэтэй. Гэхэ зуура, Цитрон арайхан лэ гэжэ эхин hургуули дүүргэнхэй, зүгөөр ноёдой үмэнэ билдагуушалжа hураhан хүн байха юм.

Хүдэлмэреэ унагааhанайнь, ажалшадай эрилтэнүүдтэ хойрогоор хандаhанайнь түлөө партийна органууд хоёр удаа тэрэниие хүдэлмэриhөөнь сүлөөлүүлхэ баатай болоhон байгаа. Гэхэтэй хамта, модые хэрэглэгшэдтэнь дамжуулан үгэхэ талаар модо урадхуулгын конторын директорэй орлогшоор энэ жэлэй эхеэр Цитрон томилогдоhон байна. Теэдшье салин ехэтэй хүдэлмэридэ Цитрониие табихын тулада иимэ тушаал зорюута бии болгогдоhон байгаа.

Итанцын леспромхозой мүнөөнэй директор Самсонов Цитрон шэнгеэр нэгэ предприятиhаа нүгөөдэ эльгээгдэжэл байдаг юм. Самсонов хэдэн жэлэй турша соо модо бэлэдхэлэй түсэбэй дүүргэлтые хангажа шададаггүй байгаа бшуу.

Комбинадай кадрнуудай таhагай харгалзалга доро ябадаг хүтэлбэрилэгшэдэй дунда Солкин гэдэг hаянай бии болоо. Хандагайн леспромхозой директорээр тэрэнэй хүдэлмэрилжэ байхадань жэл шахуу үе соо комбинадай хүтэлбэрилэгшэд магтадаг ба дэмжэдэг, түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг, түрүү хүдэлмэрилэгшэ гэжэ тоолоод, тэрээндэ шагнал үгэдэг байгаа. Үнэндөө Солкин хадаа түсэбөө дүүргээбди гэhэн худал мэдээ хүргэдэг, модоёо буруугаар сортолдог, hангай мүнгэ үбэршэлэн эдидэг хүйхэр лэ хүн байшоо. Солкиниие зэмэдэ хабаадуулхын орондо, комбинадай энэрхы сэдьхэлтэд тэрэниие ондоо леспромхозой үйлэдбэриин таhагай начальнигаар табяа.

Тушаан болоhон хүнүүд, жэшээнь, Аксенов, Белинский мэтын заhаршагүй архиншад шухала hалбаринуудта удаан саг соо ажаллажал байhаар.

Партийна болон советскэ хүдэлмэри табижа шадаагүй дээрэhээ тэндэhээ сүлөөлэгдэhэн олон хүнүүд hүүлэй жэлнүүдтэ леспромхозуудта олоор ошодог болоо. Тэдэнэй тус бүриин ажал хэрэгэй ба политическэ шадабари мэргэжэлые мэдэжэ абахые оролдонгүйгөөр комбинадай кадрнуудай таhаг тэдэндэ hайн тушаал үгэхые оролдодог байна. Жэшээлхэдэ, Ээриин леспромхозой директорэй орлогшоор Дабаин гэгшэ томилогдоhон байха юм. Тэрэ хүтэлбэрилгэ хангажа шадаагүй дээрэhээ Зэдын аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялгаhаа сүлөөлэгдэhэн байгаа бшуу.

Тиихэтэй хамта техникумүүд болон дээдэ hургуулинуудые дүүргээд, ой модоной промышленностьда эльгээгдэhэн залуу мэргэжэлтэдые дэбжүүлхэ ба байдалыень hайжаруулха тухай комбинат багаар оролдолго гаргана. Гансахан энэ жэлдэ гуша гаран инженер ба техник леспромхозуудhаа гаража ошохо баатай болоо.

Кадрнуудые шэлэн олохо партийна гол ёhонуудhаа «Забайкаллес» комбинадайхидай хазагайрhан эдэ бүхы баримтануудые КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой промышленностиин ба транспортын таhагай хүдэлмэрилэгшэд мэдэнэ гээшэ гү? Ĥайн мэдэдэг аад, тэдэнтэй эбсэшоод hуудаг.

Кадрнуудые шэлэн олохо, партийна гол ёho эбдэжэ байhан «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэдэй алдууе партиин областной комитедэй бюро заhаха зэргэтэй.

К. Балдаев.

(«Правда», декабриин 2).

Айл бүхэндэ газетэ

Газетэ тараалгын асуудал айкомой бюродо табигдаба

Мухаршэбэрэй аймагта центральна болон республиканска газетэ, журналнуудые тараалга муугаар ябажа байна. Энэ хэрэгтэ хэлхеэ холбооной аймагай конторо (начальнигынь нүхэр А. Конечных) hүүлэй хэдэн hара соо ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй миин лэ зүндэнь орхижорхиhон байха юм. Тиимэhээ хэблэл тараалгаар 1956 оной түсэб дүүргэгдээгүй байгаа. Гадна, 1957 ондо тараагдаха газетэ, журналнуудай захилга тон хангалтагүй. Ноябриин 29-нэй мэдээгээр аймаг дотор ерэхэ жэлдэ абтаха центральна газетэ, журналнууд 60-аад процент, республиканска газетэ, журналнууд 20 гаран процент тараагдаба.

Энэ асуудалаар хэлхеэ холбооной аймагай конторын начальник нүхэр А. Конечных гэгшын элидхэлые айкомой бюро hаяхан шагнаба. Айкомой бюро нүхэр Конечных гэгшэ газетэ, журнал тараалгые болошогүйгөөр унжагайруулаа гэжэ тэмдэглээд, горьтойхон дутагдалнуудай бии байhаниие элирүүлбэ. Юуб гэхэдэ, нүхэр Конечных хэблэл тараалгаар томилогдоhон түлөөлэгшэ нүхэр Белозеровто шанга эрилтэ табяагүй байшоо. МТС, колхоз, совхоз болон бусад предприяти, эмхи зургаануудай партийна, комсомольско организацинууд хэблэл тараалгада бүрин элсүүлэгдэжэ шадаагүй, арад зоной дунда газетэ, журналнуудые тараахын тулада эмхидхэлэй болон ойлгууламжын хүдэлмэриие ябуулаагүй.

Аймагай ажалшадай дунда газетэ, журналнуудые олоорнь тарааха зорилгоор партийна, комсомольско организацинууд эмхидхэлэй хүдэлмэри ажалшадай дунда үргэнөөр ябуулха, 1957 ондо хэблэл тараалгын түсэбые декабриин 10-да дүүргэхэ гэhэн тогтоол партиин айкомой бюро баталан абаба.

Айл бүхэн газетэ захяа

Кударын аймагай олон колхозуудта газетэ, журнал тараалга hайнаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, Ехэ-Кударын МТС-тэ газетэ тараагша Агафонов hайнаар хүдэлнэ. Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо айл бүхэн газетэ захинхай. Эндэ хэлхеэ холбооной агент Бодонова колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, газетэ, журнал hайнаар тараагаа.

Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд газетэ захилгаяа hаяхан дүүргэбэ. Эндэхи хэлхеэ холбооной таhагые даагша нүхэр Москвитин ажалдаа ханалгатайгаар хандана. Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой почтальон Третьяков газетэ, журнал захигшадта саг соонь абаашажа үгэдэг, малай холын отара, гүүртэнүүдтэ ошожо, захигшадта газетэ абаашажа үгэдэг юм.

Д. Жамбалова.

Хабаровска хизаар. Удэгейскэ Гвасюги гэжэ тосхон түмэр замhаа 200 шахуу километрын газарта байдаг юм. Тиигэбэшье тэндэхи хүн зон орон доторо боложо байhан юумые hайнаар мэдэжэ байдаг. Ангуушадта, тэдэнэй гэр бүлэ нэрэйхидтэ шэнэ газетэ, журнал, бэшэгүүд болон посылкануудые хэлхеэ холбооной районно конторын түргэнөөр ябадаг глиссер үдэр бүри үглөөгүүр эртэ асаржа үгэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: глиссер ээлжээтэ почто асараад байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Ном тарааха hара

Уранhайханай номуудые тарааха hара Российска Федерациин область, хизаарнуудта үнгэргэгдэжэ байна. Мүн манай республика дотор ном тараалгын hара ноябриин 20-hоо захалаа.

Мүнөө уранhайханай ном тараалгын hарын түрүүшын 10 хоног үнгэрбэ. Советскэ ба манай Бурят-Монголой уранзохёолшодой номуудаар республикымнай ажалшадай, залуушуулай, hурагшадай, студентнэрэй айхабтар ехээр hонирходог байhые энэ түрүүшын арбан үдэрэй дүнгүүд харуулба. Үнгэргэгдэжэ байгаа ном тараалгын hарын түрүүшын 10 хоногто гансахан Улан-Үдэдэ 100 мянган түхэригэй ном ажалшадта худалдагдаhан байха юм.

Ном тараалгын талаар энэ хугасаа соо 1-дэхи киоск (даагшань нүхэр Ф. А. Мокисико) эрхим амжалта туйлаа. Тэрэ ноябрь hарынгаа даалгабари 5 хоногоор уридшалан дүүргээ. Мүн тэрэшэлэн 9-дэхи магазиниие даагша нүхэр Раднаев, энэ магазинай наймаалагша нүхэр Эрдынеева, 26-дахи магазиниие даагша нүхэр Пятаева, киоскын наймаалагшад нүхэд Балинбах, Шишова, Леонова ба бусад эдэбхитэй hайнаар хүдэлмэрилөө.

Мүнөө республикын городуудай, аймагуудай номой магазинууд «Уранзохёолшын үдэр» ба промышленна предприяти, колхозууд, совхозуудта номой дэлгүүрнүүдые үнгэргэхөөр бэлэдхэл хэжэ байна.

А. Ильин.

Ĥонирхолтой фотовитринэ

Энэ жэлдэ Кяхтын аймагта манай хүршэ Монгол Арадай Республикаhаа олон делегаци ерэhэн байна. Монгол Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Цэдэнбал, хүдөө ажахын делегаци, журналистнууд аймагай колхозуудаар ябаhан, хизаар ороноо шэнжэлгын музейдэ, промышленна предприятинуудта орожо хараhан юм. Мүн тэдэнэр Кяхта городтой, тэндэхи түүхэтэ газарнуудтай танилсаа hэн.

Монголой айлшадай эндэ ерэhэн үедэ олон фотозурагууд хэгдэhэн байгаа. Калининай нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци эдэ зурагуудые суглуулжа, фотовитринэ хэхэ гэhэн үүсхэл гаргаа. Тэдэнэр «Монголой ханинар манай колхоздо» гэhэн витринэ эмхидхэв. Монгол айлшадай ба эндэхи колхознигуудай халуун уулзалга, тэдэнэй колхозой үйлэдбэритэй танилсажа байhан тухай зурагууд эндэ бии.

«Монголой айлшад Кяхтын аймагта» гэhэн hонирхолтой фотоиллюстраци аймагай Культурын байшан бэлэдхэжэ байна.

С. Андреев.

Москвагай оршондо туйлагдаhан Агуухэ илалта

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай hүрсэтэ шанга тулалдаануудай нэгэниинь 15 жэлэй урда тээ Москвагай оршондо болоhон юм. Манай Эхэ ороной столица—Москва тээшэ дугташан тэгүүлжэ ябаhан фашистска hүрэг дээрмэшэдые hэс hэбхүүл болоторнь сохёод, советскэ сэрэгүүд 1941 оной декабриин 6-да эрид hөөргэдэн добтолжо, немецко-фашистска армиин хүсэтэй бүлэглэлые үй дэлдэhэн, тэрэнэй үлэгдэлнүүдые баруун тээшэнь холо намнаhан байгаа.

Москвагай оршондо манай сэрэгүүд маша ехэ илалта туйлажа, СССР-тэ эсэргүү «сахилгаан түргэн дайнай» түсэбые таhалдуулаа hэн. Энэнь дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ фашистска сэрэгшэдэй үзэhэн түрүүшын ехэ диилдэлгэ болоо бэлэй.

Декабрь hара соо советскэ сэрэгүүдэй hөөргэдэн добтолхын урда тээ столица шадар угаа шанга, үсэд хатуу хамгаалгын байлдаанууд болоhон байна.

Уласхоорондын империалистическэ хархисуудта тухируулhан гитлеровскэ Германи 1941 оной июниин 22-ой үдэр Советскэ Союзда гэнтэ добтолон ороходоо, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые хэдэхэн недели соо үгы хэхэ, манай ороной шухала шухала центрнүүдые эзэмдэхэ, СССР-эй сүлөөтэ арадуудые богоолнууд болгохобди гэжэ багсааhан байгаа.

Гитлеровецүүд ба тэдэнтэй нүхэсэгшэд хэдэн мянган танкнуудтай, самолёдуудтай hүрэг ехэ армияа эртээнhээ элсүүлэн гулидхажа, советскэ хилэ шадар асараад, СССР-тэ эсэргүү дээрмэдэлгын дай эхилээ hэн, социалистическэ байгуулалтадаа зорюулан советскэ хүнүүдэй хэжэ байгаа амгалан тайбан ажалые таhалдуулаа hэн.

Баруун тээ дайлалдажа дүй дүршэл олоhон немецко-фашистска арми тэрэ үеэр хүсэ ехэтэй болоhон ба зарим юумээрээ саг зуура булюу байhан ушарhаа, манай сэрэгүүдэй обороные сүмэлэн, горьтой гээлтэ хоролто ушаруулhан, ехэхэн газар дайдыемнай, промышленна томо центрнүүд, хүдөө ажахын баян районнуудыемнай эзэмдэhэн юм. Манай Эхэ орондо ехэ аюул тохёолдоо бэлэй.

Советскэ хүнүүд дайнай түрүүшын үедэ хүндэ хүшэр, уйдхартайшье үдэрнүүдые үзэхэ ушартай болоhон байгаа. Ленинград, Москвае эзэмдэхэ зорилгоор дайсанай гол хүсэлэлгэ гаргагдажа, Баруун-Хойто, Баруун шэглэлнүүдтэ илангаяа аюултай байдал тохёолдоо hэн. Гэнэдхэжэ добтолhон, хүнүүдэй ба техникын талаар саг зуура булюу байhан мүртөө гитлеровецүүд тон ехэ гээлтэ хоролто үзэжэ, сентябриин тэн багта СССР-эй газар дээрэ холо хүрэтэр нэбтэрэн ороод, Москва тээшэ «генеральна добтолго хэхээр» бэлдэhэн юм. Советскэ гүрэнэй столицые эзэмдэхэ ябадал — дайнай эхинhээ хойшо дайсанай табиhан гол стратегическэ зорилгонь байгаа. «Энэ городые эзэмдэбэл, политическэ ба экономическа шиидхэхы амжалта туйлаhан удхатай болохо» гэжэ фашистска главна командованиин захиралтанууд соогоо онсолон тэмдэглэгдэдэг байба.

Фашистска сэрэгүүдэй гол хүсэн—80-яад дивизи сэрэгүүд (тэрэ тоодо олон самолёдуудаар агаарhаа дэмжэгдэhэн 22 танкова, моторизованно дивизинүүд) Московско шэглэлдэ асарагдаа hэн. Манай сэрэгүүдтэ эсэргүү хэдэ хэдэн шанга сохилто хэхэ, Москвае хойто ба урда зүгhөөнь (Калинин ба Тула городуудаар дамжан) тойроод, «хэдэн тээhээнь хабшаха» гэжэ гитлеровскэ командовани хараалhан юм.

1941 оной зун ба намар Москвагай огторгойдо айхабтар шанга агаарай байлдаан болоо бэлэй. Москвае бомбодохын тула гитлеровецүүд үдэр бүри 300—400 самолёдуудые эльгээдэг байгаа. Тиибэшье hаань, ПВО-гэй шэн габьяата сэрэгшэд (зенитчигүүд, лётчигууд-истребительнүүд) энэ ехэ городоо агаарhаань халхалан хамгаалха бэрхэтэй зорилго нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, дайсанай самолёдуудые столицада үшөө дүтэлөөгүйдэнь hамна бута сохидог байба.

Дайсад сентябриин 30-да гол хүсэеэ байлдаанда оруулаад, московско шэглэлээр ехэ добтолго хэжэ эхилhэн юм. Манай сэрэгүүд баатар зориг, гайхамшаг габьяа гаргабашье, тоогоороо булюу дайсанай добтолгые зогсоожо шадаагүй hэн. Дайсанай сэрэгүүд октябрь hара соо Калинин, Можайска, Клин городуудые эзэлээд, Москвада дүтэлжэ ерэhэн байгаа.

Партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство Москвагаа хамгаалхын тула жагсан бодохыень столицын ажалшадые, сэрэгшэдые, бүхы советскэ хүнүүдые уряалаа hэн. Москвае хамгаалха хүсэтэ обороно эмхидхэхын тула шухала бүхы хэмжээнүүд абтаhан юм.

Партиингаа уряагаар столицаяа хамгаалагшадта бүхы оромнай туhа хүргөө hэн. Уралhаа, Поволжьеhоо Сибирьhээ, Дунда Азиин республикануудhаа, ороной ондоошье нютагуудhаа нэмэлтэ хүсэн ерэжэ, буу зэбсэгүүд абтажа, дайшалхы техникэ, эдеэ хоол, hомо хэрэгсэл эльгээгдэжэл байгаа.

Столицын ажалшад партиин Центральна Комитедэй, московско партийна организациин хүтэлбэреэр городойнгоо обороные бэхижүүлхын тула угаа ехэ хүдэлмэри хээ hэн. Богонихон болзор соо Москвае тойруулан хүсэтэ булад шэбээнүүд бодхоогдоо бэлэй. Тэдэниие 500 мянга шахуу москвагайхид, гол түлэб эхэнэрнүүд бариhан юм. 120 мянга үлүүтэй хүн hайн дураараа арадай сэрэгтэ, 21 мянган хүн — ПВО-гэй отрядуудтаороhон байна. Коммунистнууд болон комсомолецууд городоо хамгаалха эгээн бэрхэтэй участогуудта ябадаг байба. Московско партийна, комсомольско организацинууд дайнай түрүүшын 5 hара соо 100 мянга үлүүтэй коммунистнуудые, 260 мянган комсомолецуудые фронтдо эльгээгээ hэн.

Алдарта партизанууд Советскэ Армида нилээд ехэ туhа хүргөө. Московско область дотор партизанска 40 гаран отряд эмхидхэгдээд, дайсанай тылые hандаргаhан, булимтарагшадые бута зада сохилсоhон байна. Москвагай комсомолка, партизан басаган, арадай герой Зоя Космодемьянскаягай нэрэ алдарынь советскэ хүнүүдэй дурасхаалда хэтэдээ мүнхэ оршохол. «Би үхэхэhөө айнагүйб, нүхэдүүд! Арадайнгаа хэрэгэй түлөө үхэхэ гээшэ зол хаям!» гэжэ Зоя ами табихынгаа урдахана хэлэhэн байгаа.

Советскэ Армиин сэрэгшэд — ябаган сэрэгэйхид, танкистнууд, лётчигууд, артиллеристнүүд, сапёрнууд, хэлхеэ холбоошод Москвае хамгаалхадаа булад журам, эрэлхэг зориг, баатар габьяа гаргаа hэн. Москва шадар болоhон байлдаанай үедэ генералнууд К. К. Рокоссовскиин, Л. А. Говоровой, Ефремовэй, Доваторай, Беловой болон бусадай сэрэгүүд онсо шалгаран тодороо бэлэй. Генерал И. В. Панфиловай командалдаг алдарта 316-дахи дивизи манай столицын түлөө байлдаануудай үедэ гайхамшаг габьяа гаргажа, мүнхэ алдар солодо хүртөө. Панфиловтанай отряд политрук В. Г. Клочковой хүтэлбэри доро жагсан, Дубосеково разъездые үхэтэрөө хамгаалhан юм.

1941 оной зун ба намар болоhон хатуу шанга байлдаануудай үедэ Советскэ гварди — манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй омогорхол анхан эмхидхэгдээ hэн.

Ороноо хамгаалха үсэд шанга байлдаануудай боложо байха үедэ Советскэ Дээдэ командовани Москваhаа хойгуур ба урдуур фашистска булимтарагшадта эсэргүү хүсэтэ шанга сохилто хэхын тула ехэ резерв суглуулан элсүүлhэн юм.

1941 оной декабриин 6-да, гитлеровецүүдэй ухаан ойндоо оруулаагүй байтарнь, Баруун фронтын (командалагшань Г. К. Жуков, Сэрэгэй Соведэй гэшүүн Н. А. Булганин), Калининска фронтын (командалагшань И. С. Конев, Сэрэгэй Соведэй гэшүүн Д. С. Леонов), Баруун-Урда фронтын (командалагшань С. К. Тимошенко, Сэрэгэй Соведэй гэшүүн Н. С. Хрущев) сэрэгүүд Калининhаа Елец хүрэтэр үргэлжэлhэн угаа уташ фронтоор hөөргэдэн добтолжо ороо бэлэй.

Декабриин hүүл багта фашистнууд Москваhаа баруун тээшээ холо хүрэтэр намнагдаhан байгаа. Советскэ столицые хүреэлхэ ба эзэлэн абха гэhэн гитлеровскэ түсэб буруу hүрэн таhалдаа hэн.

Москвагай оршондо манай сэрэгүүдэй hөөргэдэhэн добтолгонь 1941—1942 оной үбэлэй ехэ добтолго болон үргэлжэлөө бэлэй.

Москвагай оршондо манай сэрэгүүдэй туйлаhан агуухэ илалтань советскэ хүнүүдэй, Армиин болон Флодой сэрэгшэдэй зоригые бадаруулха, хорото дайсанаа hамна сохин hалгааха этигэл найдабариие бэхижүүлгын хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай байгаа. Энэ илалтамнай Советскэ Союзай уласхоорондын нэрэ хүндые үшөө дээшэнь үргөө, фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэн саашадаа шэн зоригтойгоор тэмсэхэ ябадалда гитлеровецүүдтэ богоолшологдоhон Европын арадуудые зоригжуулаа.

Москвагай оршондохи илалтамнай Коммунистическэ партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй мэргэн хүтэлбэриин ашаар туйлагдаа hэн.

Полковник Ф. ЦАРЕВ.

Немецүүдэй гэдэргээ сухарин тэргэдэжэ байха үедэ Москва шадарай харгынууд дээгүүр дайсанай hандарhан техникэ даар дархи хэбтэдэг hэн.

ТАСС-эй фотохронико.

Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) 1. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна 2-дохи ферме даагша нүхэр Ф. Кушнарев Һурумканай аймагай Баржанай МТС-эй главна зоотехник нүхэр Бубеевтэй хөөрэлдэжэ байна. 2. Колхозой эрхим һаалишан Павлина Пахомовна Ковалева өөрынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ байна.

Үбэлэй үедэ һү ехээр һаахын тула колхозой һаалишад үнеэдтээ элдэб шэмэтэ тэжээл эдюулнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой һүнэй-товарна 2-дохи фермын һаалишад С. Ф. Назарова, А. П. Гребенщикова гэгшэд тэжээл буйлуулгын кухнида капуста абаашажа ябанад.

— Би 20 жэлэй туршада мал адуулһан байнаб. Мүнөө фермынгээ кухнида тэжээл буйлуулагшаар хүдэлмэрилдэг болооб. Малай тэжээл һайнаар буйлуулха гэшэ үнеэдые бэлшээри дээрэ зүбөөр харууһалжа байһантай адли гэжэ һанагшаб. Яахадааб гэхэдэ, алишье ушарта үнеэдэй һү үгэлтэнь эрид дээшэлнэ ха юм даа, — гэжэ нүхэр А. П. Пыкин хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Андрей Павлович Пыкин ажаллажа байна.

Е. Ринчиновагай фото.

Машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха

Улан-Удын автомобилистнуудай зүблөөн һаяхан боложо, эндэ республикын автоинспекциин начальник нүхэр **Срибный** «Улан-Удэ городой автомобильна ажахын хүдэлмэри ба аюулгүй ябадалай түлөө тэмсэхэ хэмжээн тухай» элидхэл хэбэ. Элидхэл соо городой түрүү автопаркнуудай хүдэлмэриин зарим амжалта тухай хэлэгдээ. ПВЗ-гэй, мяха-консервын комбинадай, хэлхеэ-холбооной управлениин транспортна конторын, шэлэй заводой автопаркнууд ашаа шэрэхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Гэхэ зуура, городой зарим автопаркнуудай коллективүүд автомашинануудые дүүрэн хүсөөрнь, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын тула һулаар тэмсэнэ. Жэшээнь, Улан-Удын автотранспортна № 3 конторо, «Бурмонголстрой» трестын, Бурмонкоопсоюзай автобазанууд ашаа шэрэхэ түсэбөө дүүргэнэгүй, мүн машина, зэмсэгүүдые хайра гамгүйгөөр ашаглана. Зарим шофёрнууд үйлсөөр ябаха журам эбдэнэ, элдэб аварри хэжэ хүн зониие гэмтээнэ. Нэгэ зарим шофёрнууд архи уугаад машинаараа хүниие дайруулхашье ушар гаргана. Тиихэдэ заһабарилгын хүдэлмэриин хангалтагүй дээрэһээ машинанууд аян замдаа эбдэрнэ.

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэгшэд городой автомобильна ажахынуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлээ. Автотранспортна мастерскойн технорук нүхэр **Назаров** иигэжэ мэдүүлбэ:

— Үнгэрһэн жэлдэшье, мүн энэ жэлэй июль һарада болоһон зүблөөн дээрэ аюулгүй ябадалай түлөө тэмсэхэ гэжэ яһала хэлсэһэн байнабди. Теэд элидхэл соо хэлэгдэһэнэй ёһоор республика дотор шофёрнуудай гэмээр ехэ олон аюул мүнөө хүрэтэр тохёолдоһоор байна.

Энээниие юугээр тайлбарилхаб гэхэдэ, республика доторнай автомобильна транспорт жэл ерэхэ бүри ургана. Теэд шофёрнуудай, техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Улан-Удэ городто шофёрнуудай шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ тусхай клубшье байхагүй. Түрүү механизаторнуудай ажалай дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ талаар юумэ хэгдэнэгүй. Мүн шофёрнуудай өөһэдынгөө үүсхэлээр зохёоһон уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнгүй үлэдэг байна. Эдэ бүгэдэһөө боложо, шофёрнууд, илангаяа аймагуудта хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа түрүү арга хэрэглэжэ шаданагүй. Мэргэжэл шадабариингаа бага, ажалай журамай һула дээрэһээ тэдэнэр хүниие дайруулха, машинаяа эбдэхэ ябадал гаргана ха юм.

— Зарим шофёрнууд аянда гарахадаа элдэб «нэмэлтэ ашаа» болон харгын хүнүүдые һуулгажа мүнгэ олоно. Иимэ хуули буса ябадал хэхэдээ тэдэнэр харюусаха ёһотой. Юуб гэхэдэ, гүрэнэй машиные ашаглажа олзо доход олоно, хоёрдохёор, техническэ нормоһоо гадуур ашаа тээжэ машинаяа түргэнөөр эбдэнэ. Эсэстэнь архи уужа аварри хэнэ гэжэ автотранспортна № 3 конторын парторганизациин секретарь нүхэр **Чемерис** хэлэбэ.

Иимэ шофёрнуудта автоинспекциин зүгһөө зөөлэхэн хэмжээн абтана. Эдэ журам эбдэгшэдтэй эрид тэмсэл хэхэ хэрэгтэ олониитые, штатнабэшэ инспекторнүүдые олоор хабаадуулха, гаражуудай начальнигуудай харюусалгыень дээшэлүүлхэ ёһотойбди.

— Манай республикын шофёрнуудай 85 гаран процентнь 3 классай мэргэжэлтэй юм. Тэдэнэй мэргэжэл, шадабариие дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэри ябуулагданагүй, 2—1 класс хүрэтэр мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ арга тэдээндэ олгогдоногүй. Иимэ зүблөөнүүдтэ шофёрнууд тон үсөөнөөр хабаадуулагдана, — гэжэ Бурмонкоопсоюзай автобазын хүдэлмэрилэгшэ нүхэр **Вейсман** шүүмжэлбэ.

Суглаанда хабаадагшад автомашинануудые һайнаар, ашаг ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ гэжэ шиидээ.

Цыдып ЖАМБАЛОВ

БОРГООҺОН

(Басни)

Дээгүүр хараһан боргооһон —
томоотой,
залуу, —
Дээдэ газарһаа
эунай үедэ ерээ.
Дуулим нютагайнь
тала дайда
салуу...
Дурынь татана
набша модод
сэсэрлигээрээ.
Аса, тармуураа
аалихан газар дээр
хээд,
Асуубад баран
ажалша зүгынүүд
хэдэн тээһээнь:
«Хэзээ, хаанаһаа
ерэбэ гээшэбши,
хөөрхэй,
Хэлыш юрэдөө,
нютагаймнай хүбүүн,
бидэндээ.
Үбгэд, хүгшэд,
дүүнэрэйнгээ
оролдон ургуулһан
Үбһэ сабша,
һүри хая, һонирхон...»
Одоо юун гэбэт, —
гэнэ ахир боргооһон, —
өөдөө ургажа,
түб хотоһоо
ерэһэн хүм».
Хоолойгоо заһаха,
хургаа ёдолзуулха,
һамбаандань
Холо ябашоо,
гэдэргээш харангүй
зүгынүүд!
Арбанш диплом байг
боргооһоной хармаанда, —
Аршалхагүйл
ажалые алгасаһан
дугынууд!
Иимэ дээрэлхүү
боргооһод
Иишэмнайшье юрэдөө
байһаар.
Харин тэдэнэр
олон бэшэ
Хоёр-нэгэ байха
зүгөөр.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Клубуудай хүдэлмэрилэгшэдые зүбөөр шэлэжэ олохо, тэдэниие хүмүүжүүлхэ"

Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Ягодно тосхондохи хүдөөгэй клуб, Сэлэнгын МТС-эй болон Сталинай нэрэмжэтэ колхозой клубуудай хүдэлмэри муугаар табигданхай, клубуудые даагша нүхэд Кулакова, Кормышкин ба Санжанов клуб доторoo биратай юумэ хэнэгүй, малшадта ошожо хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэдэггүй гэһэн статья манай газетын ноябриин 1-нэй номерто толилогдоо һэн.

Статья соо заагдаһан дутагдалнууд зүб байба гэжэ манай редакцида Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Ларионов мэдээсэбэ.

Аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухай асуудал аймсоведэй элжээтэ сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, саашадаа хүдэлмэриень һайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаба.

Сатирын БУЛАН

„Туһалыт, зууража байнабди"

Жэл бүри үбэл болохотой адли: «Туһалыт, зууража байналби!» «Хэшээгыт, хайралыт! Хүйтэн бэрхэл, хүлдэжэ байналби!»—гэһэн шахардуу оог хашхараан Хэжэнгэһээ баруун хойгошогуур байдаг нэгэ колхозһоо дуулдадагынь тэндэхи зон яһала дуулаһан байха. Юун болоо, яагаа юм хаб гэжэ һонирхоод, тэрэ аягүй абяанай гаража байһан газарта ошобо гээшэб.

Урагшаа гурбан мухар сонхотой, хуушаржа, үмхирэнхэй, түлеэн болохол хараанай модон гэрһээ «Туһалыт, зууража байналби!» — гэһэн муухан абяан гарахадал гэбэ. Хажуудань ошоходом: «Энгельсовский медицинский пункт» гэһэн, һалхи бороодо дайрагдажа баларшаһан, үе галабай гаршаг үүдэн тушаа дээрэ үлгөөтэй байба. Хэрэлсээнь налшышанхай, урдань яһала зохид байһан перилэнь байраһаа һолбо буужа, һанжышанхай юумэ харагдаба.

Үүдэ татажа ороод, залд гэжэ абабаб. Дулаан нэхы дэгэлтэй, даха хэдэрэнхэй, пэнии үмдэнхэй олон хүнүүд түлигдэжэ байһан галаанха пеэшэнэй амһарта дулаасажа, талда бүри дүтэлхэ гэжэ, бэе бэеэ нэшэлсэн, түлхисэлдэхэ тооной юумэд байба гээшэ. «Колхозой ажалда зониие элсүүлдэг газар байба гээшэ ха. Теэд газаа тэргэдэ оруулһан моридые юундэ хараагүй гээшэбиб? Үгы һэмнай!»—гэжэ һанабаб.

— Сайнууд! — гэжэ бүгэдыень нэгэн доро мэндэшэлбэб. Булта үүдэн тээшэ эрьебэ:

— Сайн, сайн!

— Мэндэ!

— Энэ медпункт мүн бэзэ? — гэжэ һурабаб.

— Тиимэл даа, — гээд пеэшэнэй амһарта голложо һууһан сайбаршаг шарайтай бэри һууриһаа хүжүүнээр бодобо. Урбуулга ямаан даха, зантагар пэнии үмдөөд түргэн эрьехэ, хүдэлхэ гээшэ амар хэрэг бэшэ юм ааб даа! Танилсабабди.

— Цыдыпова Зундыма, энэ пунктые даадагби. Эдэ нүхэд аргалуулха, тарюулхаяа ерэһэн колхознигууд гээшэ, — гээд пеэшэн тойроһон зониие хургаараа зааба.

Тиигээд лэ үмөөрэгшые олоһондол намда хамаг гомдол гашуудалаа, зобоһон тулиһанаа, даараһан бээрэһэнээ хуу хөөрэжэ эхилбэл даа.

— Тиимэ, тиимэ, — гэжэ хөөрэлдөөндэ артелиин гэшүүд Балжад Дандарова, Должидма Найданова эмшэнэйнгээ хэлэһые дэмжэнэ. — Зунай сагта хорхойдол гэдэдэг гээшэбди. Теэд үбэл эндэ хүдэлхэ гээшэ амидын зоболон! Тарюулха гэжэ ерээд лэ, бэе бэеэ хүлеэхэдээ зууран алданабди.

— Даха пэниигээ үмдэжэ ерээгүйдэ аргагүй юм, — гэжэ аргалуулжа байһан Заяата Жамбалов гомдоно.

Бэе бэеынгээ хөөрэһые нэмээжэ байжа, намда нээрээл бүтэхэгүй юумэ дуулгаба. Дуулаһанаа би мүнөө юушье нюунгүй хэлэжэ үгэһүү.

Медпунктын байгааша гэр үбгэд, хүгшэдэй үхибүүд байхада тэбхыжэ һууһан гэр байгаа. Ханань үмхи, хүбхэн жэбхэниинь дууһажа, ханынь модоной забһараар һалхин һүрьежэ байдаг юм байба. Пеэшэниинь гантажа хахаршанхай, санитар басаган Зоя Цырендашиевагай хэдыш шабараар шабахада, туһагүй — утаа гараһаар лэ байдаг. Газаа заваалин гэжэ үгы, дотор заваалиниень хулганаа хорхойнууд сооложо дулаа барихыень болюулаа. «Заһуулха дулаалуулхаяа ядаг юм?» — гэжэ һурахаал байна ёһотойт. Эгээл энэ «заһаха» гээшые нютагай хүтэлбэрилхы тушаалтан тоодоггүй, хэдэн жэл жэллэн эмшэн үбшэнтэн хоёрые зобоохын ехээр зобоожо байна.

Һүүлэй гурбан жэл соо колхозой түрүүлэгшээр байһан Цыденовада, Найдановта, мүнөөнэй түрүүлэгшэ Дондок Дугаровта үбэл зунгүй ходо хэлэдэг: «Туһалыт зуурахаяа байнаб!», «Зууражашье байнаб» — гэжэ ядалдадаг һэн. Тэдэнь З. Цыдыповагай мууларые шагнажа шагнажа: «Ойлгосотой. Заһабарилха, дулаалха хэрэгтэй юм ха юм даа. Үшөө түлеэн хэрэгтэй гэнэ гүш? Байтараа хуу заһуулаадхихабди. Түлеэншье асарагдаха» — гэжэ һайн үгөөр харюу хэлэдэг байгаа. Тиигээд лэ мүнөөхи «байтараань» хэдэн жэл болошохо. Мүнөөхил зоболонто Зундыма гүйхэ, хэлэхэ, гомдохо, бэшэхэ, уйлганаха. Доодо Худанай сомон зүблэлэй түрүүлэгшэнэр А. Ф. Таломатов, тэрэнэй һүүлдэ ороһон, мүнөө хүдэлмэрилжэ байгаа П. М. Полусурова гэгшэд иимэ юумэ мэдэжэ байгаад, хэдэн жэл соо ямаршье туһа үзүүлээгүй. «Колхозтойл хөөрэлдэ. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой үбшэнтэниие аргална ха юмши. Ворошиловайхид ошожо, амбулаториинш гэрые заһабарилхагүй. Түрүүлэгшэтэеэл хөөрэлдэ!» — гэжэ заадаг байна. Тиигээд лэ баһал мүнөөхи колхозой правленидэ энэ асуудал табигдадаг. «Байтараа» гэһэн хооһон найдуулга абаад лэ Цыдыпова һаладаг юм. Нёдондо гээшэ гү даа, али урзанда гү Зундыма зүрхэлжэ, зүрхэлжэ партиин айкомой нэгэдэхи секретарь А. А. Балхановта бэшээ һэн ха. Бодото байдалые шалга гэжэ элүүрые хамгаалгын таһагые тэрэ үедэ даажа байһан Намжил Цыреновтэ секретарь хэлэһэн байгаа. Намжил Цыренов шалгалташьегүй һайн мэдэжэ байгаа һааб даа. Урда тээнь өөртэнь хашаршатарнь хэлэгдэһэн лэ байгаа. Цыренов ерэжэ, эмүүдэй «хүлдэжэ», эмшэнэй даарaжа байхые хараад «нээрээл бүтэхэгүй байна» гэһэн гурбан үгэ аманһаа унагаагаа гэгшэ.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо жэлһээ дээшэ саг үнгэрөө. Хүйтэн медпунктые заһабарилха мүнгэншье сомоной зүблэлһөө һомологдодоггүй, колхозой дархашуулшье дүтүүр ябадаггүй зангаараа. Тиихэдэ хамаг бүхы ябамаар ябамаар газараар ябажа, сүхэрһэн Зундыма Цыдыпова зүрхөө үхэжэ, даха пэнии хоёрые үмдэжэ дулааланхай, үбшэнтэй тэмсэхэ зориг һүлдэгүйхэн, уйлганахаһаа нааша юумэ хүйтэн үмхи гэр соогоо хүнүүдые үзөө боложо, хүрэшэһэн эмүүдээ гэдхээжэ, медицинскэ зэр зэмсэгүүдээ талаанхын амһарта дулаасуулжа һууһыень мэнэ һаяхан хоёр нюдөөрөө хараа б.

Аймагай хүтэлбэрилхы тушаалтадай, нютагай засаг баригшадай анхаралаа табяагүй һаа, Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо үбшэнтэн үсөөрхэгүй, хай олон боложо байхадаа болохонь гээшэ ха, энэл муухай!

Гунгаа ЧИМИТОВ.

Хэжэнгын аймаг.

Сэлэнгэдэ бүгэдэниитын уялгата һуралсал яажа бэелүүлэгдэнэб

...ргуулиин наһа гүйсэһэн үхибүү... бараниинь һургажа, бүгэ...итын һуралсал бэелүүлхэ ...лгоор манай аймагта хэгдэжэ ...аа хүдэлмэриин зарим дүй дүр...ые энэ статья соогоо харуулха ...атайб. Аймаг доторнай долоон ...эй уялгата һуралсал амжалта...аар бэелүүлэгдээд, бүгэдэнии... арбан жэлэй һуралсалда дам... орожо байнабди.

...олоон жэлэй ба дунда һургуу...уд жэл бүри олон боложо бай... Тэрээнтэй хамта зарим һургуу...удай дэргэдэ интернадууд ...дээ. Һургуулинуудай һуралса...материальна база саг үргэлжэ ...арна. Хэрбээ 1950 ондо аймаг...най 4 дунда, 5 долоон жэлэй ...уулинуудта 3800 үхибүүд һура...һаань, 1956 ондо 4400 гаран үхи... 5 дунда, 8 долоон жэлэй һур...инуудта һуража байна. Долоон ...эй, дунда һургуулинуудай олоор ...эһэнэй ашаар, бүгэдэниитын ...сал тухай хуулиие амжалта...аар бэелүүлхэ арга олгогдоно. ...игэбэшье, һургуулинуудые ...р нээхэ тэдыгээр энэ шухала зо...о бүрин шиидхэгдэжэ шадагда...й. Багшанар, һургуулинуудай ...ймОНО-гой бүхы хүдэлмэри...эд, һургуулинуудай дэргэдэхи ...йина, профсоюзна болон комсо...ско организацинууд энэ зо...о шиидхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэй... хабаадаха зэргэтэй. Һуралса...хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ үхи...эй түрэлхидтэйнь нягта холбоо...оор ябуулха зэргэтэй. Занятиин ...түрэлхидэй дунда хэглэдэг хү...эреэ улам шангадхаһан, һурал...е шадамар бэрхээр, шанга гу...йгаар ябуулһан һургуулинуу... коллективүүд ехэ амжалта туй...лана.

Һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ аймагаймнай 31 һургуулиин 23-иинь һургуулиин наһанай үхибүүдые бултыень һуралсалда элсүүлхэһээ гадна, хүндэгүй шалтагаанаар гээгдэхэ ябадалые болюулжа шадаа һэн. Жэшээнь, Сүтэйн долоон жэлэй (директорынь нүхэр Н. М. Бурушкина), Үбэр-Зөөхэйн долоон жэлэй (директорынь нүхэр Ц. Ц. Дараев), Юрөөгэй долоон жэлэй (директорынь нүхэр Б. Б. Будаев), Рыбзаводской эхин (даагшань нүхэр М. А. Таланова), Ягодинска эхин (даагшань нүхэр У. П. Гордеева) болон бусад һургуулинууд уялгата ёһоор һураха хуулиие амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Эдэ һургуулинуудай багшанарай коллективүүд һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ мүнөө сагай эрилтын ёһоор табина. Түс һургуулинуудай комсомольско, пионерскэ организацинууд багшанарайнгаа хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр туһална; элдэб кружогуудые эмхидхэн хүдэлгэнэ. Спортивна хүдэлмэри һайнаар табигданхай. Олон янзын конкурс, мүрысөөн эмхидхэгдэжэ, үхибүүдэй бэе махабадын, оюун бэлигэй болбосоролдо ехээр туһалдаг байха юм.

Эдэ бүхы хүдэлмэримнай һуралсалда һаад тойбо хэхэгүйгөөр, түсхай түсэбэй ёһоор үнгэргэгдэдэг. Нүхэр И. П. Суетин директортэй Ново-Селенгинскэ дунда һургуули хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар һайн жэшээ харуулна. Түс һургуулидахи кружогуудай заняти, пионерскэ болон бусад ниитын хүдэлмэри педсоведэй батлаһан түсэбөөр лэ ябуулагдадаг байна. Һайнаар түхеэрэгдэһэн спортивна талмай, физкультурын зал, столярна ба слесарна мастерскойнууд, һургуулиин радиоузел эндэ хүдэлмэрилдэг. Мүн хүгжэмэй элдэб хэрэгсэлнүүд бии. Энэ һургуулиин коллектив бүхы янзын спортоор аймаг соогоо түрүү һуури эзэлдэг, 46 һурагшадынь спортивна значогуудаар шагнагданхай. Үхибүүдэйнь журам һайн, занятиһаа гээгдэхэ, гэртээ хэхэ даабаряа дүүргэхэгүй гэхэ мэтэ ябадал үзэгдэдэггүй.

Аймагай долоон жэлэй, дунда һургуулинуудта политехническэ һуралсалые улам һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Бүхы һургуулинуудта столярна, слесарна мастерскойнууд нээгдээ. Тэрээнһээ гадна, һурагшадынь колхозуудай полинуудта гаража, элдэб түрэлэй ургамал ургуулха, залуу мал үсхэбэрилхэ хэрэгтэнь ехэхэн туһа хүргэдэг болонхой. Иимэ дүй дүршэл заалгажа ойлгоһон юумэеэ һурагшадай бодото ажал дээрэ хэрэглэхэдэнь ехэ туһатай болоно. Тиимэһээ, һурагшад колхоздо дуратайгаар ошожо, ехэ бүтээсэтэйгээр ажалладаг байна. Тэрэшэлэн промышленна предприятинуудта экскурсяар ошожо, хүдэлмэритэйнь танилсадаг болоо.

Тэрэшэлэн манай һургуулинууд һураха наһанай үхибүүдые жэл соо хоёр дахин—апрелиин һүүлээр, мүн августын тэн багаар—бүридхэдэг болонхой. Август һара соо бүридхэл хэхэдээ, тэдхэмжэ туһаламжада хэрэгтэй болоһон ба үлбэр үншэн үхибүүдые элирүүлдэг, энэ асуудалые түсхайта органуудай үмэнэ табидаг байнабди. Аймагай колхозууд (жэшээлхэдэ: Карл Марксын, Кагановичын, Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад) зарим үхибүүдтэ хубсаһа хунар үгэжэ, эдээ хоолой зүйлнүүдээр туһалжа, һайнаар һураха арга тэдэнэртэ олгоно. Мүн түлөөһэтэй концерт, зүжэг табижа, воскреснигүүдые үнгэргэжэ, олоһон мүнгөөрөө һургуули бүхэндэ бүгэдэниитын һуралсалай фонд байгуулаад, зарим үхибүүдтэ туһалнабди. Үхибүүдэй түрэлхид энээндэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээнь, Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд нёдондо жэл нэгэ нэгэ ажалта үдэртэ хүртэһэн мүнгэн зөөриие (5 мянга шахуу түхэриг) һуралсалай фонддо оруулаа һэн. Энэ мүнгөөр гутал, хубсаһануудые худалдан абажа, зарим үхибүүдтэ туһалһан байгаа. Тэрээнһээ гадна, һургуулиһаа холо —малай фермэнүүдтэ ажалладаг колхознигуудай үхибүүдые һургуулиин интернадта байлгадаг болоо. Мүнөө аймагай 7 долоон жэлэй һургуулинуудай дэргэдэ интернадууд нээгдэжэ, тэндэ 300 шахуу үхибүүд абтанхай. Гансахан энэ жэл интернадта дэрэ дэбисхэр болохо 50 гаран зүйлнүүдые, 12 мянга гаран түхэригэй бусад хэрэгсэлнүүдые худалдан абаабди.

Бүгэдэниитын һуралсал тухай хуулиие бэелүүлгэдэ классна хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ тон ехэ. Тэдэнэр үхибүүдэй түрэлхидтэй, нютагуудтахи олониитын организацинуудтай нягта холбоотойгоор хүдэлмэрилжэ, хүмүүжүүлгынгээ хэрэгтэ үдэр бүри амжалта туйлаха уялгатай. Һургуули түрэлхид хоёрой нягта холбоотойгоор хүдэлмэрилһэн газарта—үхибүүдынь хододоо «эрхим», «һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр һуража байдаг жэшээнүүд олон.

Һуралсал тухай асуудал сомонуудай, аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй сессинүүд дээрэ хэдэн удаа зүбшэн хэлсэгдэжэ, һургуулинуудта али болохо туһаламжа үзүүлэгдэнэ.

Тиигэбэ ябашье, бүгэдэниитын һуралсал бэелүүлхэдээ аймагай һургуулинууд олон тоото бэрхэшээлнүүдтэй ушарна. Үнгэрэгшэ жэлдэ табяад шахуу һурагшанар элдэб шалтаг дурдаад, һурахаяа болишоо һэн. Жэшээнь, Жаргалантын долоон жэлэй һургуулиһаа 6 хүн, Селендумын—6 хүн, Шахтын ба Загастайн дунда һургуулинуудһаа 10—12 һурагшанар хүндэтэй шалтагаангүйгөөр һурахаяа болиһон байгаа. Иимэ дутагдал саашадаа гаргахагүйн тула эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ нёдондонойхиһоо һайнаар бэлэдхэһэн байгаабди. Һургуулинуудай, интернадуудай байранууд заһабарилагдаа, түлеэ залһаар, мебелеэр, ном дэбтэрээр, тетрадь гэхэ мэтын хэрэгсэлээр саг соогоо хангагдаа.

Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хэрэгые жэшээтэ һайнаар табиха хэрэгтэ багшанарай, һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй шиидхэхы үүргэ дүүргэдэгынь бүгэдэндэ мэдээжэ. Тиимэһээ, педагогическа болон багшанарай институдые, бусад түсхай һургуулинуудые дүүргэхэһээ гадна, багшалха нилээд дүй дүршэлтэй болоһон кадрнуудаар һургуулинуудаа хангаабди.

Мүнөө һуралсалай хоёрдохи четверть ябажа байна. Тиимэһээ, аймаг соохи һургуулинуудай багшанар тэндэхи партийна, профсоюзна, комсомольско болон пионерскэ организацинууд, мүн түрэлхидэй үдэр бүриин туһаламжаар һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ улам һайжаруулха хэмжээнүүдые абаха ёһотойбди. Үхибүүдээ эрдэмдэ һургажа, тэдэнэрэй жэлһээ жэлдэ удаадахи класста орохо ябадал хангаха гээшэ багшанарай арюун нангин уялта мүн. Энэ уялгаяа манай багшанарай нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэнь лабтай.

Б. РАДНАЕВ, Ажалшадай депутадуудай Сэлэнгын аймагай Соведэй гүйсэдкомой гэгээрэлэй таһагые даагша.

Фото хэрэгсэлнүүдые хаанаһаа абахаб

Редакцида ерэһэн бэшэг

Һүүлэй үедэ хүдөө тосхонууднай улам ехээр хүгжэжэ, болбосон түхэлтэй боложо байна. Тиимэһээ ажалшадай культурна эрилтэнь ехэ болоно, тэдэнэртэ элдэб зүйл хэрэгтэй болоно. Ажалшадые һай һайн зүйлнүүдээр хангахын тула хүдөөдэхи худалдаа наймаанай организацинууд анхаралаа ехээр хандуулха зорилготой. Гэбэшье, Закаменай аймагай Санагын сельпогой хүтэлбэрилэгшэд энэ үүргэеэ дүүргэхын тула ехэ оролдолго гаргадаггүй байна. Энэ сельподо фото саарһан, проявитель, плёнко гэхэ мэтэ шухала хэрэгсэлнүүд үнинэй байдаггүй. Мүн зуралгада хэрэгтэй: тетрадь, тоһон шэрэнүүд, тушанууд, зуралгын гуурһанууд энэ сельпогой магазинуудта асарагданагүй.

Эндэ Санагын дунда һургуули байдаг юм. Энэ һургуулиин 50 гаран һурагшад фотокружогто хабаадалсадаг байна. Теэд фотоматериалнуудай үгы дээрэһээ тэдэнэр практическа заняти хэхэ аргагүйдэнэ.

Хэзээ фотоматериалнууд манай магазинуудта асарагдаха юм гэжэ аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Раднаевһаа асуугдана?

Ф. Цыденжапов, С. Тарбаев.

Уранһайханай самодеятельностьдэ зорюулагдана

И. МИРОНОВ

НЭГЭ УШАР

(Шог зүжэг)

Хабаадаха нюурнууд:

Тамжад Цыреновна — хонишон 40 гаран наһатай. **Дарима Дашиевна** — доцент 40 гаран наһатай. **Басаган** — гостиницын хүдэлмэришэн, 17—18 наһатай.

Аймагай центрэй гостиница. Дежурныи һуудаг газар. Стол, стулнууд, телефон. Дежурна басаган ажал хүдэлмэреэ хэжэ, дуу дуулан байна.

Басаган.

Алтанхан наран сохоорнай
Арюухан туяагаа сасан байнал.
Аятайхан таһаг дулаахан даа
Айлшадаа хүлеэгээд бэлэн байнал.
Үглөөшье, үдэшэшье хамаагүй
Үүдэмнай таанадта сэлеэтэй.
Үбгэншье, залуушье илгаагүй
Үнжэгты, хонигты манайдаа.

(Телефон ханхинана).

Би дуулажа байнаб. Тиимэлби даа. Хари нэгэ таһалга, мүнөөхэн танай үлөөгөөд байха гэһэн таһалга байнал даа. Сэбэр, арюун, бэлэн байна. Юу? Хэн гэжэ? Доцент?... Эрдэмтэн? Зай, зай. Танай хэлэһэн соо бүтээхэб, найдагты.

(Трубкаяа табина).

Һураггүй эрдэмтэн, доцент ерэхэ, тэрэнэйе һайн угтажа, хүниие оруулангүй орхёод байгаарай, һайн таһалга соогоо оруулаарай гэнэл даа. Мүнөөдэр ямар һайн үдэр болоо байна гээшэб. Тугаарай нэгэ доцентые оролдог таһалга һэн, мүноо доцент ерэхэнь... Басаган суглаанда ерээ алтай... Доцент хүн элидхэл хэлэхэ юумэ гэлсээ хамнай. Наһан соогоо доцент хүниие түрүүшынхээ харахамни гээшэл даа. Доцент, доцент, доцент. (Элдэбын янзаар үзэнэ). Ямар аймшагтай юм гээшэб. Байза, ямар хүн юм гэхэ? Аргагүй хүн гүб?.. Үндэр, һайн хубсаһатай, һайхан хүн орожо ерэхэ... Тиигэхэдэнь би хайшан гээд байха гээшэбиб? Орожо ерээд: «Сайн» гэхэ, тиигэхэдэнь би «Сайн» гэжэ харюусаад, «Та профессор гүт?» гээд һураха гүш гүб?... Али юрын хүнүүдтэ хандадаггаал «Хэн гээшэбта?» «Хаанаһаабта?» документээ асагты» гээд гүш гүб? Байза, эндэһээ ингээд орожо ерэхэ, тиигэхэдэнь би эндэ ингээд байжа байхаб... Оо даа, бэрхэтэйл байна даа!.. Хэн доцентые хараба үзээбэ даа... Доцентын байха таһалга үшөө нэгэ шалгажархихам.

(Дуу дуулан, вальс хатаран ошоно).

Сценэ нэгэ хэды хооһон байна. Тиигээд тааруу зохид хубсаһатай Тамжад Цыреновна орожо ерэнэ.

Тамжад Цыреновна. (Хүниие хаража ядан). Үхэ, эндэм хүн үгы юм гээшэ гү?... Иишээш хара үүдэнүүд, тиишээш хара үүдэнүүд лэ жэрылдэжэ байна... Культурна хүн айлда ороходоо үүдэндэнь байжа тоншоод, «Болохо гү?» гэжэ һураад ородог юм гэлсэгшэ бэлэй гү?

(Дежурнын столдо ошожо тоншоод, шангаар хэлэнэ).

Болохо гү? (Басаган орожо ерэнэ).

Тамжад Цыреновна. Сайн, басаган.

Басаган. Сайн.

Тамжад Цыреновна. Гостиница гээшэдээ би зүб орожо ерээ гүб?

Басаган. Зүб. Та хаанаһаа... Хэн гээшэбта?

Тамжад Цыреновна. Хаанаһаа, хэн гээшэбта гэжэ гү? Би энэ мүнөөдэрэй аймагай нарин нооһотой үүлтэртэ хони үсхэбэрилхэ зорилгонуудые хэлсэхэ суглаанда ерэһэн хүм даа. Элидхэл хэхэ гэжэ ерээб.

Басаган. Элидхэл хэхэ?... Тиихэдээ... та доцент гүт?

Тамжад Цыреновна. Би гү... (Өөртөө) Эндэшье намайе доцент гэжэ байнал!... Тиимэ даа, тиимэ, би доцент гээшэлби даа.

Басаган. Та доцент гүт?!

Тамжад Цыреновна Тиимэ даа, доцент лэ би даа.

(Басаган тэрэниие толгойһоонь эхилээд хүлдэнь хүртэр шэртэн харана. Тамжад Цыреновна энэ ямар хадамни намайе ингэтэрээ харана гээшэб гэжэ һанан, басаганай хойноһоо дахан бэеэ харана).

Тамжад Цыреновна. Энэ ямар хадамни намайе ингэтэрээ харана гээшэбши? Юу, шорой тооһон ехээр аһашоо гү?

Басаган. Үгы, үгы... Хүлисыт намайе.

Тамжад Цыреновна. Зай, басагамни, би яаралтай ябанаб. Хаана оруулха хүмши, хэлээд, заагаад орхил даа. Эндэ түрэлэмнишье бии юм даа, тэдээнэйдэ байхамшье гү гээд һанаа һэм, теэд айлда нобшоронхаар шэнэ гостиницадаа амарха гэжэ һанаа хүм даа. Зай, намайе оруулаад орхи. Хаана байлгаха хүмши?

Басаган. (Тамжад Цыреновнае һонирхон хаража байһанаа) Сагтаа, сагтаа. Танда тусхай таһалга бэлдэгдэнхэй.

Тамжад Цыреновна. Тусхай таһалга?.. Намда тусхай таһалга гэжэ гү даа?... Тусхай таһалга бэлдүүлдэг болоо хадаа нилээдгүй дээгүүр хүн боложо ябаа байнаб... Теэд яаха һэм даа, тусхай таһалга гээшэдэшни ороёл даа.

Басаган. Наашаа, би таниие оруулаад орхиһуу, нүхэр доцент.

Тамжад Цыреновна. Харин тиигэл даа, басагамни.

(Хоюулаа гаранад. Нэгэ хэды болоод басаган орожо ерэнэ).

Басаган. Доцент хүниие хараба гээшэб. Юрын хүндэл хүн лэ даа. Манай эндэхи хүнүүдһээ илгаатайш юумэнь үгы. Манай иишхэн орожо ерээ гэжэ һанаалби. Үшөө тиигээд наһажаал эхэнэр. Би юундэ заатагүй томо һайхан, эрэ хүн байха гэжэ һанаа гээшэ биб даа, үбэштэй. Ингээд таһалтанууд бултадаа эзэлэгдээ. Дүүрээ гээшэ. Киногой кассада бэшэгдэдэгтэл: «бүхы биледнүүд худалдагдаа», аншлаг.

(Тамжад Цыреновна мылэ, полотенцэ баринхай орожо ерэнэ).

Тамжад Цыреновна..Басагамни, хэлэжэ угыш, энэ нюур гараа хаана угааха гээшэбиб? Олон зоной урда гарахаа байһан хүн хадаа харгынгаа тооһо шорой аршаһуулби.

Басаган. Сагтаа, сагтаа. Наашаа ерэгты, би танда заагаад үгэһүүб.

Тамжад Цыреновна. Хари тиигэл даа, басагамни. (Хоюулаа нүгөө тээшээ гаранад. Нэгэ хэды болоод басаган энеэһээр орожо ерэнэ).

Басаган. Ха-ха-ха.., Энэ доцент ямар простой хүн гээшэб. «Намайгаа ямар ялагар салагар газарта оруулжархёо гээшэбши, тэрэ сагаан сэбэр юумэ соошни орожо унтаханшье гамтай байна» гэнэл. Ха-ха-ха... Намайгаа хүхеэхэ, магтаха гээ гү даа... Зугаатай гээшэнь... ха-ха-ха.., Газааһаа хүн үүдэ сохино, тиигээд гартаа папка, багахан чемодаанхан хоёрые бариһан Дарима Дашиевна орожо ерэнэ).

Дарима Дашиевна. (Үүдэ орохо зуураа). Болоно гү?

Басаган Орогты, орогты.

Дарима Дашиевна. Мэндэ сайн!

Басаган. Мэндэ сайн!

Дарима Дашиевна. Энэ ямар һүрхэйхэн шэнэ гэр барижархёо гээшэбта. Яһала зохид гостиницатай болоо байнат. Эндээ хэзээ орообта?

Басаган. Намар эртүүр ороо һэмди.

Дарима Дашиевна. Зохид даа, зохид. Үдэр ерэхэ бүри һайжаржа байнабди. Зай, намда эндэ байра бэлдэгдэнхэй гээ һэн. Намайе түргэн оруулаад орхиит. Эндэ суута хонишон Тамжад Цыренова ерээгүй гү? Мүнөө тэрэ хаанаб, мэдэнэгүй гүт?

Басаган. Тамжад Цыренова? Тиимэ хүниие би хараагүйб, танихашьегүйб. Харин газетэдэ уншаа гээшэ һэн хаб.

Дарима Дашиевна. Ерээгүй гү? Зай би хаана орохобиб?

Басаган. Оруулха газар үгыл даа. Гостиницамнай дүүрээд байна.

Дарима Дашиевна. Ягаа жэгтэй юм. Намда эндэ таһалга бэлдэгдэнхэй гээ бэлэйл.

Басаган. Та хэмта? Хаанаһаа гээшэбта?

Дарима Дашиевна. Би институтда ажалладагби, Дашиева Дарима Дашиевна гээшэб.

Басаган. Документээ харуулаад орхигты.

Дарима Дашиевна. Сагтаа, сагтаа. Ехэл зүб юумэ хэнэт. Шалгаад лэ хүниие гостиницада оруулха ёһотой. Энэ командировочном, энэ паспорт.

(Басаган докуметнүүдыень абажа харана).

Басаган. (уншана) «Хүдөө ажахын наукануудай кандидат, доцент Дашиева...» Таа баһа доцент гүт?!. (һуушана).

Дарима Дашиевна. Юундэ сошобот? Би тиимэ аймшагтай байна аалби?..

Басаган. (Дуу гараха гэжэ амаа нээгээд лэ хаажа байна). А...а...а...

Дарима Дашиевна. Үгы энэ яажа байна гээшэб... Та ягаабта? (Өөртөө) хэлэ амагүй болошобо гээшэ гү...

Басаган. Үшөө доцент...,Хоёр доцент...

Дарима Дашиевна. Үшөө доцент?.. Хоёр доцент?...

Басаган. (Тамжад Цыреновагай гараһан тээшэ заажа) Тэндэ нэгэ доцент. (Дарима Дашиевнае хаража) Баһа доцент... Хоёр...

Дарима Дашиевна. (Гайхан) Та ягаа гээшэбта? Би гансаараалби. Бэшэ хүн эндэ үгыл. Ягааб энэ басаган?... Али дэмыршэбэ гээшэ гү?.. Докторые дуудаха, хонходохо болоо ха. (Телефоной трубка абахаяа һанана):

Басаган. Байгты, би дэмырээгүйб. Хүлисэгты намайе, нүхэр Дашиева, хүлисэгты. Иимэ юумэ болоол..Танда бэлдээд байһан таһалгыем тутаарай нэгэ доцент ерээд эзэлжэрхёо.

Дарима Дашиевна. Хэн бэ? Хэн гэжэ доцент бэ?

Басаган. Хэн бэ гэжэ гү?... Һураагүйлби. (Гэнтэ нэгэ юумэ һанажа). Та, нүхэр Дашиева, һуужа байгты. Би энэ сагтаа ерэхэб.

(Дарима Дашиевна һууна. Басаганай гараха гэхэтэйнь адли Тамжад Цыреновна урдаһаань орожо ерэнэ).

Басаган. Энэ, өөрөө ерэбэ!.. (Тамжад Цыреновнада) Та хэлыт... Та... Та хэн гээшэбта?

Тамжад Цыреновна. Би гү? Колхозой малшан хонишон ябаа аабзаб даа.

Басаган. Малшан?!.. Хонишон?!. Үгы та профессорби гээ бэшэ һэн гүт?

Тамжад Цыреновна. Хэн, намайе доцент гэжэ гү? Аа, тиимэ даа, доцент гээшэ аабзаб даа, элидхэл хэлэхэеэ ерээ гээшэ гүби.

Басаган. Юун гэнэ гээшэбта?.. Сэхэ хэлээд орхиходотнай яаха юм. Иимэ наһатай, томоотой бүдүүн хүн аад, юундэ наадалжа байна гээшэбта...

Тамжад Цыреновна. Үгы юу сэхэ хэлэхэ хүнбиб? Энэ басагам гэнтэ яасагаана гээшэб. Тугаарайхиһаань бүри ондоо болошоод байнал.

Басаган. Та доцент гүт, али малшан гүт?

Тамжад Цыреновна. Байзал даа, басагамни, ерэл даа наашаа, эндэ һуужа хөөрэлдөе.

Басаган. Һуужа байха сүлөөгүйб.

Тамжад Цыреновна. Би һуухам даа. (һууна). Ши, басаган, хэды класс дүүргээбши?

Басаган. Долоодохиие. Энэ жэл үнгэргоод саашаа һурахаб.

Тамжад Цыреновна. Һайнаар һураад, бэрхээр хүдэлмэрилжэ, эрдэмээ дээшэлүүлжэ, ехэ эрдэмтэн, багша болоо һаа, нэгэ хори гушан жэлһээ шишье доцент болошохо һэнши даа.

Басаган. Та намайе хүлисэгты, би таниһаа хэзээ би доцент болохобиб гэжэ һуранагүйб. Та доцент гүт, али бэшэ гүт гэжэ һуража байнаб.

Тамжад Цыреновна. Басагамни, би шамда хэлэжэл байна гүби, ехэ эрдэмтэй һургуулитай хүниие доцент болгодог юм гэжэ. Харин бишни һаяхан буруугай бэлшээриһээ гараһан хүм. Хэдыхэн жэлэй саада тээ городой томо ехэ гэрнүүдые хаража, тэды олон дабхар гэрнүүдые газар яажа даажа сүмэршөөгүй байдаг юм гээшэб гэжэ гайхажа ябаһан хүн лэ би.

(Энеэнэ).

Басаган. Юундэ намайе мэхэлээбта? Доцент бэшэ хадаа хэн гээшэбта?

Тамжад Цыреновна. Гэртээ байхадам Тамжад абгай гэлдэгшэ.

Дарима Дашиева. (Тэдэнэй хөөрэлдөө һонирхон шагнажа байһанаа, һууриһаан бодожо). Та «Улаан Туяа» колхозой Тамжад Цыренова гүт?

Тамжад Цыреновна. Үхэ, энэ хэмни намайгаа нэрлэжэ дуудажа байна гээшэб.

Дарима Дашиевна. (хажуудань дүтэлэн) Сайн, Тамжад Цыренова.

Тамжад Цыреновна. (Һууриһаа бодон). Сайн... Энэ танаа танижа ядажа байналби. Хаана...

Дарима Дашиевна. Би тантай уулзаха хөөрэлдэхэ хүсэлтэй бэдэржэ ябаа һэм. Би Дашиева Дарима Дашиевнаб.

Тамжад Цыреновна. А, тэрэ Бурят-Монголдо нарин нооһотой һайн үүлтэрэй хонидые үүсхэбэрилхэ тухай ном бэшэгшэ хүн гүт?

Дарима Дашиевна. Тон зүб.

Тамжад Цыреновна. Сайн, Дарима Дашиевна. Манай зоотехник таниие ходо дурдажа, Дарима Дашиевна гэжэл байдаг.

Дарима Дашиевна. Сайн, Тамжад... А... Танай баабайн нэрэ хэн гээшэб?

Тамжад Цыреновна. Үгы минии баабайн нэрээр яахатнай гээшэб?... Баабайм үни заяанда үгы юм гүб даа.

Дарима Дашиевна. Нэрэ обогтнай хэн гээд ябадагбэ? Алдарыетнай мэдэхэеэ һананаб.

Тамжад Цыреновна. Ай, даа... Тамжад абгай гээд нэрэтэйгшэб. Абамни Цырен гэжэ нэрэтэйл һэн.

Дарима Дашиевна. (Гараа һарбайна). Сайн, Тамжад Цыреновна. (Тэдэ хоёр гар гараа шангаар адхалсанад).

Тамжад Цыреновна. Бидэшни танайнгаа бэшэһэн һургаһан ёһоор ажаллажа, хүүежэ хүхинэжэ, һайн үүлтэртэ хонидтой боложо, энэ суглаа хуураалда татуулһа, ооһэдынгөө хүдэлмэри, дүй дүршэл тухайгаа хөөрэхэ боложо байналди даа. Басаган, энэ хара, һураггта эрдэмтэн, ёһотой доцент хүн гээшэш энэ байна.

Басаган. Харажал байнаб. Тамжад Цыреновна, та намайе ехэ аягүй юумэндэ оруулбалта...

Тамжад Цыреновна..Доцентби гэжэ хэлээд гү?.. Энэ нээрээ доцентын хажууда ягаашье таагүй юм гээшэб, үнэхөөрөошье. Хүлисыт, хайралыт намайгаа. Манайхинай намайе лекци элидхэл хэлэдэг болоош, доцент гээшэш гэжэ наадан хүхин байхадань, бишье баһа адли бололсоод наадажа хүхирөөд ябаалби. Хэшээгыт, хайралыт, нүхэдни.

Дарима Дашиевна (энеэн). Зай, яаха һэм даа. Хүхюу ябахада муу бэшэ.

Басаган. Теэд би яаха гээшэбиб? Би нэгэ муу юумэ хэжэрхёод байналби. Мүнөө иигээд яаха гээшэбиб...

Дарима Дашиевна. Юун болооб, басаган?

Басаган. Аягүй таагүй юумэ болоод байна. Яаха хээхэ гээшэбиб?

Дарима Дашиевна. Хэлэгты, залуу басаган, ягаа гээшэбта?

Тамжад Цыреновна. Басагамнай гэнтэ нюдөөрөө уһа гүйлгэн байнал. Ягаабши, барһан? Хэлээд орхил даа, басагахамни.

Басаган. (Дарима Дашиевна) Танда бэлдэһэн таһалгаяа эндүүржэ Тамжад Цыреновнада үгэжэрхёолби. Мүнөө иигээд яахаб... Бэшэ байлгаха газар үгыл.

Тамжад Цыреновна. Үхээ, доцентби гэһэмни багадаад үшөө доцентынгээ таһалга эзэлжэрхёо гүб? Шог үгэ шоро шэнги гэжэ, юугээ хэлэжэ ябаа хүнбиб даа. Дарима Дашиевна, та орогты, орогты тэндэ, минии түрэлни эндэ бии юм, тэндээл ошодог зантайгшаб. Тэндээ ошуужаб. Басагаяа бүри муудуулаад байба хаям биб.

Дарима Дашиевна. Үгы та һанаагаа бү зобогты, Тамжад Цыреновна. Тамжад Цыреновна, тэрэ таһалга соогоо сугтаа байхадамнай яаха юм?

Басаган (гайхан). Доцент хүн аад, хонишонтой хамта...

Дарима Дашиевна (энеэбхилэн) Басаган юу хэлэнэ гээшэбта. Тамжад Цыреновна бидэ хоёр хоюулаа нэгэ хэрэг хэжэ байдаг адли зон гээшэбди. Минии ажалые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ, ехэ амжалта туйлаһан хүн байха. Мүнөөшье минии элидхэлдэ нэмэлтэ үгэ хэлэхэеэ ерээ. Тамжад Цыреновна, юун гэжэ һананат, хамта байхаяа арсахагүй гүт?

Тамжад Цыреновна. Үгы юундэ арсаха биб даа, багтажа ядахагүйбди. Хари танда ямар байха юм?

Дарима Дашиевна. Басаган, һанаагаа бү зобо, эб зүбоо олобо гээшэбди. Энэ чемоданханиие манай таһалга соо оруулжархёоройт. Тиигээд намда нэгэ оро, походно койкошье һаа хамаагүй, табижархёоройт.

Басаган. Зай, зай.

Дарима Дашиевна. (Часыгаа хаража) Зай, хүндэтэ Тамжад Цыреновна, нүхэр содокладчик, ябая. Зүблөөмнай эхилхэ болоо. Зүблөөнэй дууһаһан хойно, би танайнгаа хонидые хараад гарахаб.

Тамжад Цыреновна. Ябая даа, үүри, нүхэр доцент. Бишье тантай уулзаа һаа, нэгэ хэды юумэ һураһайб гэжэ һанагша һэм.

(Хоюулан гаранад).

Басаган. Энеэдэтэй ушар болобо даа. (Баяртайгаар энеэжэ тэдэниие харан сонходо зогсоно). Дарима Дашиевна Тамжад Цыреновнагаа һугадаад ябашаба. Наука практика хоёр һугадалдаад ябана. Һайн ябагты!... (дуутаа дуулан ажалаа үргэлжэлүүлнэ).

Агаарай зам харилсаан тухай совет-монголой хэлсээндэ гар табигдаба

Советскэ Союзай болон Монгол Арадай Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо Москвада хэлсээн болоо. Тэрэнэй эсэстэ агаарай зам харилсаан тухай совет-монголой хэлсээн 1956 оной декабриин 1-дэ баталагдаа. Энэ хэлсээнэй ёһоор советскэ самолёдууд Монгол Арадай Республикада ниидэн ошохо, МНР-эй самолёдууд Советскэ Союзда ниидэн ерэхэ эрхэтэй болоо.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи агаарай гражданска флодой главна управленида хамаатай аад, Монголой газар дээрэ байһан бүхы түхеэрэлгэнүүд болон зөөри хэлсээнэй баталагдаһантай дашарамдуулагдан МНР-тэ түлөөһэгүйгөөр үгтэхэ болоо.

СССР-эй Правительствын даалгабаряар, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи агаарай гражданска флодой главна управлениин начальник С. Ф. Жаворонков, Монгол Арадай Республикын правительствын даалгабаряар МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо С. Лубсан хэлсээндэ гар табяа.

Монгол Арадай Республикын правительственна делегациин гэшүүд, МНР-һээ СССР-тэ байдаг посол С. Бата, агаарай гражданска флодой уласхоорондын агаарай зам харилсаанай управлениин начальник В. М. Данилычев, СССР-эй МИД-эй Алас дурна зүгэй таһагые даагшын орлогшо Н. П. Важнов, тэрэшэлэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи агаарай гражданска флодой главна управлениин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд хэлсээндэ гар табилгын үедэ байлсаа.

(ТАСС).

Венгриин правительствын абаһан хэмжээн

Горно промышленностиин хүдэлмэришэдэй салин хүлһэ энэ оной декабриин 1-һээ дээшэлүүлхэ тухай тогтоол Венгриин Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительство баталан абаа гэжэ Будапештын радио мэдээсэнэ. Ороной экономическа ажабайдалда шухала удхашанартай горно промышленностиин хүдэлмэришэдэй тусгаар ехэ үүргэ дүүргэдэг дээрэһээ иимэ хэмжээн абтаа гэжэ тогтоол соо заагдана.

(ТАСС).

Венгридэ „Сабад фельд" газетэ дахяад гарадаг болоо

Һара үлүүтэй саг соо таһалдаһанайнтаа һүүлээр венгерскэ таряашадай «Сабад фельд» газетэ декабриин 2-һоо дахяад» гарадаг болоо гэжэ Будапештын радио мэдээсэнэ. Түрүү бэшэг соогоо газетэ иигэжэ заана. Урдын правительствын политикада ажалшадай дурагүйтэлгые революцида харша этэгээдүүд хэрэглээ. «Тэдэнэр алалга хюдалга хэхэ ябадал түрүүшын ээлжээндэ хараалаад, октябрьска үдэрнүүдтэ тэрэнээ бэелүүлжэ ороһон байгаа» гэжэ түрүү бэшэг соо заагдана. Революцида харша үймөөе һүжэрөөхэ талаар «Свободная Европа» гэжэ радиостанциин дүүргэһэн хорото үүргэ тухай газетэ мүн лэ бэшэнэ.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ зорилгонууд тухай, хүдөө тосхонууд тушаа правительствын гаргаһан тогтоол тухай статьянуудые газетэ толилно. Мүн ороной бүхы районуудһаа абтаһан мэдээсэлнүүдые толилхоһоо гадна, гадаадын политикын болон бусад асуудалнуудтай уншагшадаа газетэ танилсуулна.

(ТАСС).

Венгриһээ нютагаа урилан Югослави орогшод тушаа

Октябриин 23-да болоһон событинуудһаа уламжалан Венгриһээ нютагаа урилан Югослави орохо баатай болоһон аад, түрэл ороноо бусахые хүсэгшэд хилэ дээрэ байдаг Хоргош ба Которибa гэжэ һууринуудһаа декабриин 7-до ба 9-дэ Венгридэ бусаагдаха гэжэ Югославиин болон Венгриин правительствонуудай түлөөлэгшэд хэлсээ хэжэ үгэеэ ойлголсобо гээд ТАНЮГ агентство мэдээсэнэ.

Нютагаа урилагшадай ФНРЮ-дэ ерэхэдээ, абажа ябаһан зөөри хогшол бусаагдаха ёһотой гэжэ хоёр правительствын түлөөлэгшэд мүн лэ хэлсээ.

(ТАСС).

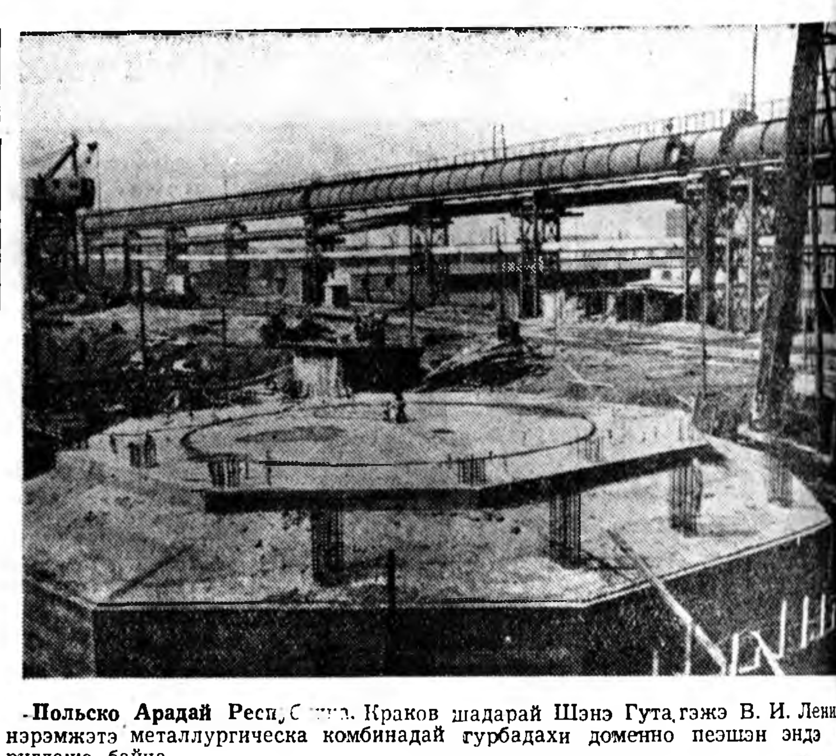

Польско Арадай Респ. Краков шадарай Шэнэ Гута гэжэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай гурбадахи доменно пеэшэн эндэ баригдажа байна.

Польско Центральна фотоагентствын фото.

Хитад хүдэлмэришэдэй ажалай эдэбхи үүсхэл

Юумэ элбэгээр бүтээн гаргадаг болохын ба алмалта хэхын түлөө тэмсэжэ байһан хитад хүдэлмэришэдэй ажалай амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд ороной элдэб заха хизаарнуудһаа Пекиндэ абтана. Хитадай Коммунистическэ партиин бүхэхитадай VIII съездһээ хойшо энэ патриотическа хүдэлөөн бүри ехээр дэлгэрээ.

Таншаньска металлургическа заводой булад хайлуулдаг цехын хүдэлмэришэд болон албахаагшад октябриин 20 үдэрэй турша соо түсэбһөө гадуур 1100 тонно эрхим шанартай булад хайлуулан гаргаа. Мүн энэ цех түүхэй эд болон материалнуудай гаргашалгые горьтойгоор хорохотоёо хамта, түсэбһөө гадуур 380 тонно шэрэм хайлуулаа. Аншанска металлургическа завод октябрь һарада продукциин өөрин үнэ ехээр химдаруулаа. Таншаньска электростанци, Кайланьска нүүрһэнэй уурхайнуудай электростанци хэ мэтын табан промышленна предприятинуудай котельшигүүд энэ жэлэй гурбадахи кварталда хэдэн мянган тонно нүүрһэ алмаа гэжэ мүн мэдээсэгдэнэ.

Предприятинуудта алмалта хэхэ талаар туйлагдаһан амжалтанууд орон дотор социалистическэ байгуулалта хэхэдэ нилээд ехээр туһална гэжэ хитадай хэблэл онсолон тэмдэглэнэ.

Суэц тухай асуудалаар Англи Франци хоёр мэхэ гаргахые оролдоно

ООН-эй Генеральна секретарь Хамаршельддэ Франциин ба Англиин правительствонуудай элыгээхэ хоёр бэшэгэй текстые Франциин министрнүүдэй совет декабриин 3-да һайшаагаа. Эдэ бэшэгүүдэй удхые Кристиан Пино Англиин правительствын түлөөлэгшэтэй һаяхан зүбшэһэн байна.

Эдэ бэшэгэй удхые Франс Пресс агентство дамжуулаа. Тэрээнһээ хаража үзэхэдэ, Англи Франци хоёр Нэгэдэмэл Наңануудай Организациин хэдэн удаа гаргаһан шиидхэбэринүүдые саашадаа хэрэгсээнгүй байха аргагүй, мүн дэлхэйн олониитын болон өөһэдынгөө оронуудай арадуудай эрилтэ хэдэг дээрэһээ Египедһээ сэрэгүүдээ гаргахабди гэжэ соносхохо баатай болоо. Тиибэшье, тэдэнэр Египедэй эрхые хаһан, Суэц тухай асуудалые, каналые «интернациональна мэдэлдэ оруулха» аргаар саашадаа шиидхүүлхэ һэдэлгэ гаргана.

«Бодото эрхэ байдалые хараадаа абан» англо-французска сэрэгүүдые хүсэдөөр гаргаха болзор тухай ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша генерал Бэрнстэй зүбшэхэ тухай Египедтэхи англо-французска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагша генерал Кейтлидэ заабари үгөөбди гэжэ Англиин ба Франциин правительствонууд түрүүшынгээ бэшэг соо генеральна секретарьта мэдээсэнэ.

«Суэцкэ каналай зоноdo ООН-эй уласхоорондын хүсэнүүдэй ерэһэнтэй» дашарамдуулан сэрэгүүдээ гаргахые Франциин ба Англиин правительствонууд зүбшөөнэ гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин һайшаажа зургаан ёһо гуримда зохилдуулан Суэцкэ канал тушаа саашадаа ямар гурим тогтоогдохо тухай ООН-эй генеральна секретариин түргэнөөр хэлсээ хэхыень түрүүшынгээ бэшэг соо тэдэнэр хүсэһэн байна.

Гэхэ зуура, Суэцкэ каналай зоноdo өөһэдынгөө зоргоор үлөөһэн сэрэгүүднай каналые сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ хабаадалсаха ёһотой гэжэ Англи Франци хоёрой шиидхэжэ ги байһаниинь түрүүшын бэшэгэй удхаһаа элеэр харагдана.

Англиин болон Франциин правительствонуудай бодото һанаашалгань генеральна секретарьта элыгээһэн хоёрдохи бэшэгһээнь бүри элеэр харагдана. Суэцкэ канал тухай хэлсээ хэхэдээ, ООН-эй һайшаагдаһан зургаан ёһо гуримһаа гадна, Англи Франци хоёрой Аюулгүйн Соведтэ дурадхаһан резолюциинь проект хараада абтаха ёһотой гэжэ тэдэнэр хоёрдохи бэшэг соогоо заана. Каналые «интернациональна мэдэлдэ үгэхэ» тухай 18 ороной дурадхалые һайшааха гэжэ резолюциин дурадхадаһан проект һанамжа оруулһан бөгөөд тиигээд Аюулгүйн Соведээр бүри шаагдаһан юм.

**

Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Ллойд декабриин 3-да общинануудай палатын заседани дээрэ мэдүүлгэ хээ. Египедһээ сэрэгүүдээ гаргаха тухай асуудалаар Англиин ба Франциин правительствонууд зүбшэжэ шиидхэбэри гаргаа гэжэ тэрэ мэдээсээ. Ллойд мэдүүлгэ хэхэдээ, Англиин болон Франциин зүгһөө Египедтэ эсэргүү гээр хэгдэһэн зэбсэгтэ добтолгые сааруулха гэжэ гол түлэб оролдоһон байна.

ООН-эй секретариадай мэдээсэл

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 4. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй комиссиин түрүүлэгшэдэ СССР-һээ ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ А. А. Соболевой дамжуулан үгэһэн бэшэгые ООН-эй секретариат тарааба. Аюулгүйн Соведтэ болон Генеральна Ассамблейдэ элидхэл хүргэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада комиссиин заседаниие ойрын сагто зарлаха гүйлта энэ бэшэг соонь хэлэгдэһэн байна.

Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Фавзиин мэдүүлгэ

«Английска ба французска сэрэгүүдэй гараң сасуу» ООН-эй уласхоорондын зэбсэгтэ онсо хүсэнүүд Суэцкэ канал шадар өөрынгөө үүргэнүүдые дүүргэхэеэ болихо юм гэжэ Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Фавзи телевиденеэр һаяхан үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Эдэ сэрэгүүд «шанга байдалай үргэлжэлжэ байһан саг соо Египедтэ үлэхэ юм» гэжэ Фавзи хэлээ. ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүд Суэцкэ канал шадарай районһоо тараһанайнгаа һүүлээр, «Израиль Египет хоёрой хоорондохи демаркационно хилэ шадар нэгэ хэды саг соо байрлаха» гэжэ Фавзи мэдүүлээ.

Эдэ сэрэгүүдэй уялга генеральна секретарь Хаммаршельдээр найруулагдажа, ООН-эй Генеральна Ассамблейгээр һайшаагдаһан байха юм. Тэрэнэй ёһоор, политическэ талаар гуримшуулгын туйлагдатар эдэ сэрэгүүд Египедтэ үлэхэ ёһотой гэжэ хараалатдаңагүй. Теэд политическэ талаар гуримшуулгын туйлагдатар эдэ сэрэгүүдые Египедтэ үлөөхэ гэһэн һанаашалга англичанинууд болон французууд гаргаад гадаадын хэрэгүүдэй министр саашань хэлээ.

Суэцкэ канал тухай асуудал тогтоходоо, Египет Суэцкэ каналые хинажа байха зуураа, «каналые ашаглагшадтай хүсэд холбоо барисаа байгуулха хүсэлэнтэй» гэжэ Махмуд Фавзи мэдүүлээ. Бүхы оронуудай суднанууд ямаршье саадгүй канал соогуур тараха аргатай байха гэжэ тэрэ нэмэжэ хэлээ. (ТАСС).

Колхозой центр болбосон түхэлтэй болоно

Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой центр болбосон түхэлтэй боложо байна. Эндэ томо шэнэ гэрнүүд үйлсэ бүхэндэ жэрылдэн харагдадаг болоо. Энэ жэлэй дүүрэтэр үшөө арбаад шэнэ гэр баригдажа дүүрэхэнь.

Һаяхан эндэ 75 мориной хүсэтэй локомобиль абтаа. Тэрэнь һаяар ашаглалгада оруулагдахань. Тэрэнэй хүсөөр тээрмэ, пилорама ба һүүһааха агрегат хүдэлгэгдэхэ юм. Мүн айл бүхэндэ электрын гэрэл ялархань.

Эндэхи колхознигууд культурнаар ажаһууна. Гэр бүхэндэ радио оруулагданхай. Колхознигууд үдэшэндөө клубтаа ошожо, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэрөөхэ, шатар, даам, домино гэхэ мэтээр наадана.

М. Аюров.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00626. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 7003.